

TOKIKOM

2023ko urtarila | 232. zenbakia

ai!r!

txorierriko aldizkaria

IES TXORIERRI BHI

Azkenean ere!



EUSKAL ESKOLA PUBLIKOA

Aurrematrikula – Otsailaren 13tik 24ra



Elkarrekin hazten

Larrabetzuko Eskola

944 287860

zuzendaritza@larrabetzukoeskola.eus

Zamudioko Eskola

944 520 826

eskolazamudio@gmail.com

Txorierri Institutua BHI

Kontaktua: 944 287 920

zuzendaria@txorierribhi.com

Lezamako Eskola

944 555 119

lezamakoeskola@lezamakoeskola.com

Derioko Eskola

944 541 246

matrikulak@deriokoeskola.com

Euskadi, auzolana

EUSKO JAURLARITZA



GOBIERNO VASCO

HEZKUNTZA SAILA

DEPARTAMENTO DE EDUCACIÓN

-  **4** Iritziak
-  **5** Gutuna
-  **6** Laburrak eta albisteak
-  **12** Gurean izan da... Ainhoa Etxebarria, aktorea
-  **14** Gaztea eta... Endika Garcia, palista
-  **16** Txorierriko Zerbitzuen Mankomunitatea
-  **18** Menditik patxadaz
-  **20** Txorierri Institutua
-  **24** Santimamiko jaiak, arriskuan
-  **26** Udalen gastuen aurrekontuak
-  **28** Kukudantza taldea
-  **30** Berbalagun
-  **31** Elkartasuna... Kooperera
-  **32** Herbarioa... Kalabaza
-  **34** Teknologia... ChatGPT!
-  **35** Aikorrizketa... Oilategiko lapurrak
-  **36** Sukaldaritza
-  **37** Denborapasa
-  **38** Agenda



12 Ainhoa Etxebarria, aktorea



12 Santimamiko jaiak, arriskuan



EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

KULTURA ETA HIZKUNTZA
POLITIKA SAILA

DEPARTAMENTO DE CULTURA
Y POLÍTICA LINGÜÍSTICA



Bizkaiko Foru
Aldundia
Diputación
Foral de Bizkaia



diruz lagundutako aldizkaria



Argitaratzailea: TOTOAN, Txorierriko
Euskara Elkarteen Federazioa
(Lagatzu, Zorritzeta eta Tximintx
komunitatea)
944 523 447 / 688 864 135 /
747 406 561
aikortxori@aikor.com / www.aikor.eus



Zuzendaria: Xabier Goienetxe

Erredakzio burua: Itxaso Marina

Erredakzio taldea: Gaizka Eguzkitza, Juan Luis Goikoetxea

Kolaboratzaileak: Jon ander Rola, Jon Legarreta, Iñaki Olabarrieta, Jose
Angel Mentxaka, Jose Luis Barrenetxea, Asier Corera, Cáritas, Xabier Diaz,
Santimamiko jai-batzordea eta @txiribitakosme

Zuzentzaileak: Iñaki Astorkiza eta Jagoba Zallo

Publizitatea: Kattalin Barcena (688 782 642)

Banaketa: Baires

Maketatzailea: Gaizka Eguzkitza

Inprimategia: Gertu

Ale kopurua: 8.000

Lege gordailua: BI 137-02 ISSN 1578-9322

Aikor! aldizkariak ez dau bere gain hartzen aldizkarian adierazitako
esanen edota eretxien erantzukizunik

Fusio nuklearra, etorkizuneko energia

Gaur eguneko kezka handienetarikoa bat energia elektrikoaren ekoizpena da, gure bizitza osoa gailu elektrikoan menpe baitago. Askotan pentsatu dut zer egingo genukeen soilik egun batez edo aste batez argi barik geratuko bagina, Ukrainian gaur bertan gertatzen ari den bezala. Beraz, energia behar beharrezkoa dugu eta arazo larriena nola lortzen dugun da, batez ere erregai fosilak erabiltzen badira energia sortzeko, gero eta nabariagoa den klima aldaketa ekartzen diguna.

Dakigunez, zentral eoliko edo fotovoltaikoaz aparte, energia nuklearra dago. Ezagutzen dugu fisiozko zentral nuklearrei buruz dagoen eztabaida. Neure ustez, energia garbiak indartu beharko lirateke eta horien artean gaur egun daukagun energia nuklearra ere bai, behintzat fusio nuklearrezko energia lortu arte eta erabat ezabatu erregai fosilekin

lortutako energia. Ildo horretan, iazko abenduaren 13an, Kaliforniako Lawrence Livermore laborategiak, lehenengo aldiz, fusio nuklearretik sortutako energia erabiltakoa baino handiagoa izatea lortu zuen, 1.7 bider handiagoa, benetan gertaera garrantzitsua. Azken finean, fusio nuklearra izarren barnealdean gertatzen den prozesu fisiko bat da, hidrogenozko bi atomo fusionatzen direnean. Horretarako, temperatura oso altuak behar dira, atomo horien indar elektrostatiakoak gainditzeko eta helio atomo bat sortzeko, energia kantitate handia sortuz. Hau da, eguzkiaren energia gure eskuetan izatea bezalakoa. Pentsatu behar dugu, hidrogenoa unitbertsoan dagoen elementurik ugariena dela, itsasotik elektrolisiaren bidez modu errazean lortu daitekeena. Aurkikuntza hau, nahiz eta lehenengo urrats bat izan, behar bada garrantzitsuenetarikoa bihurtuko da amaigabeko eta hondakin gabeko



JON LEGARRETA
Fisika Zientzietan doktorea

energia sor dezakeelako gizadiarentzat etorkizuneko. Espero da 50-60ko hamarkadarako fusio nuklearreko erreaktoreak martxan jarriko direla, ordurako beste arazo teknikoaren artean temperatura altu horiek jasango dituzten materialak lortuta egongo direlako eta horrek erabat aldatuko duela munduaren bilakaera ekonomikoa eta soziala.

Laburbilduz, behar beharrezkoa da, munduko herrialdeek benetako apustua egitea zentral elektriko garbien garapenean, ikerketa zientifikoa eta teknikoa indartuz.

"Un tipo como tú"

Gure bizitza eta une ederrak eta gogorrak beti joan dira musikak lagunduta. Doinu edo letra bat entzuten dugu eta harekin bat egiten dugu, letra hori idatzi duenak sentitzen duguna beren-beregi ulertuko balu bezala. Pertsona bat galtzen dugunean sentitzen dugun mina islatzen digute desamodiozko abestiek, eta gure egiten ditugu. Hertzainak taldearen *Aitormena* abestia harreman baten amaierari buruzkoa zela beti suposatu dudana arren, orain dela gutxi jakin dut drogari agurra



JONA ANDER ROLA
Irakaslea

zela; hala ere, nire egin dut, eta nire bizitzako une zehatzekin lotu.

Abesti horiek denboran irauten dute, sotiltasunez eta sentsibiltatez beterik daudelako eta entzuten ditugunean irailu egiten gaituztelako. Shakiraren abesti berria, aldiz, minetik sortu da, baina amorrua, txantxa... islatzen ditu. Ez zaitu emozionatzen eta ez dizkizu zuri gertatutakoak gogora ekartzen; dantzatera, leloa burutik ezin kentzera eta morbora bultzatzen zaitu. Hain aldakorra den gizarte honetan, zer da hobia guretzat eta gure seme-alabentzat? Gure barruarekin konektatzea eta emozionatzea ala amorrua askatzea? Nolanahi ere, mina adierazteko bi modu dira era biak onargarriak dira.

Alaia
Fruta-denda
Etkez etxeko zerbitzua
Bertoko produktua
Taller, 5
48170 Zamudio
946 850 585

HARATEGIA
ALBERTO
Arbolantxa, 4
Tel.: 944 520 825
48170 ZAMUDIO

AmAr
ileapaindegia
Asteartea-ostiralea:
9:00-19:00
Laburuntza:
8:00-13:30
Urbe plaza, 1 behe
Zamudio
944 520 419

Sorgiñakaz jantzan ostabere

Derioztartu izena jarri genion eta horri gehitu abizen modura eskolak. Ideia sinple batetik abiatu ginen tximintxok: orain dela ia 20 urte batu zen Derioko euskara. Baina jakintza hori liburu batean dago gordeta eta, ordutik hona, asko aldatu da Derio bera. Izan ere, XXI. mendeko jendarte industrializatua dugu Deriokoa, euskara batu zen jendartetik zeharo desberdina. Eta, hortaz, galdera bati erantzun nahi genion: zer erreskatatu daiteke jakintza horretatik eta gaur egunera ekarri?

Galdera bagenuen, baina nork gidatu behar zuen lan hori? Han eta hemen ibili ginen galdetzen eta, azkenean, erantzuna begien aurrean genuela konturatu ginen.

Zein izango da ba gidaririk onena ezpada Derioko euskara hori batu zuen pertsona baino? Hau da, Iñaki Gaminde Terraza bera.

Sei saio egin ditugu apiriletik abendura, sei saio eta, gutxi gorabehera, 10 bat ordu. Derioko euskara ez ezik, eskola orokorrak ere izan dira, munduari buruz eta lurrari buruz aritu gara, lokala eta globala bat direla beste behin ere konfirmatuz. Bertako istorioak ikasi ditugu, bertako berbak, bertako ohiturak eta abar: joan zaigun mundu oso bat ikusi dugu, berbetan islatuta. Apal hurreratu gara mundu horretara (informantei errespetu osoa), apal eta jakinminenez. Eta

Iñakiren jakintza eta eskuzabaltasunari esker.

Abenduko azken eskola desberdina izan zen. Sorginei buruz egin genuen berba, medikuntza tradizionalari buruz eta sinesmenei buruz. Eskolaren akabuan galdera egin genion Iñakiri: gaur egun sorginik al da? Berak baietz esan zuen eta aipatu zuen honako hau: futboleko mundialeko partida dagoen ordu berean, Marikobaso izeneko espazioan 10 pertsona egotea ez al da apur bat sorgin izatea? Kontuan hartu behar da sorginak beti izan direla bazterrekoak, ertzekoak, marjinalak, pobreak. Gu bezala, Marikobasoko sorginen partetik, mila esker Iñaki eta hurrengora arte!

t: Tximintx Komunitatea

Politeknika Txorierrik 40 berrikuntza-proiektu baino gehiago garatu ditu TKgune programaren baitan

TKgune da Eusko Jaurlaritzako Hezikuntza Saileko Lanbide Heziketako (LH) Sailburuordetzaren programa, eta LHko ikastetxeek eta enpresek ezagutza partekatzea ahalbidetzen du. Hortaz, enpresa-sektoreari lotutako proiektuak egiten dira, berrikuntza garatuz eta sustatuz enpresa txiki eta ertainen (ETE) beharriari erantzuteko. Programa 2014-2015 ikasturtean ipini zen martxan eta Politeknika Txorierrik hasiera-hasieratik parte hartu du bertan. Harrezkero 40 berrikuntza- eta transferentzia-proiektuetan baino gehiagotan lan egin du Bizkaiko 30 ETErentzat baino gehiagorentzat.

Azaldu dutenez, bere ezagutzari esker, Politeknika Txorierrik ETEak gidatu ditu bidean sortutako beharriazetan. "Lankidetzat horrek ekarri du enpresetako zerbitzuak eta prozesuak ezartzea eta hobetzea, gailentzen ari diren merkatuetan sartu daitezen". Horri lotuta, nabarmentzekoa da Politeknika Txorierrik ikasketa guztietan proiektu-eskaintza zabala duela: Diseinua eta fabrikazio mekanikoa, Elektrizitatea eta elektronika, Ingurumen Hezikuntza eta Kontrola, Salmenten eta Merkataritza Esparruen Kudeaketa eta Marketina.



Pili Alonso da Ingurune Estrategikoe-tan Aplikatutako Berrikuntzako zuzendaria (Tknika). Bere esanetan, "ikastetxeak TKgune programan beharrezkoak diren zutabeak eraiki eta indartu ditu. Hortaz, garapen-aukerak handitu dira, eta TKgune sarea indartu". Gainera, bost pertsonak osatutako taldea ipini dute proiektuen buruan, gune

gehiago sortzeko eta ezagutza hantitzeko. "Proiektu bakoitza erronka da ikastetxerako eta irakasleentzat, ETE bakoitzari merkatuko erantzunik onena eman ahal izateko, etengabe eguneratzen dabilta eta. Jakintza berriak ikasgeletara ere eramaten dira, ikasleak merkatuan sortutako azken erronketan trebatzeko", esan dute.

Zamudioko krosa, otsailaren 5ean

Beste Bira atletismo-klubak antolatuta, otsailaren 5ean eskola-eta herri-krosa izango da Zamudion. Azaldutakoaren arabera, eskola-krosa Bizkaiko Foru Aldundiaren egutegiaren baitan egongo da eta lau kilometroko proba ere egongo da federatuentzat eta herri-lasterkariarentzat. Gainera, 2016tik aurrera jaiotako umeentzako ere lasterketa izango da. Azken lasterketa hori Aitor Blanco Zamudioko jaurtitzailearen omenez egongo da, orain dela gutxi hil da eta. Golardoak eta beste sari batzuk egongo dira herri-lasterketan sailkatutako lehen seigarrenentzat, gizonezkoen eta emakumezkoen kategorietan, eta opariak ere zozketatuko dira parte-hartzaileen artean. Zamudioko krosean izena ematea online egin behar da. Dortsala lasterketaren egunean bertan jaso behar da, eta lau euro ordaindu.

Beste aldetik, Beste Birak Cross Master Bizkaiko txapelketa irabazi zuen urtarilak 22an Muskizen. Sailkatutako lehen bederatziren artean izan ziren Txorierriko atletak eta, hortaz, Beste Bira taldeak podiumeko lehen postua eskuratu zuen. Gainera, Martin Mc Graghek



Zorritzketan herri-bazkaria

Zorritzketan Lezamako euskara elkarteak 25 urte bete ditu eta, urteurrea ospatzeko, herri-bazkaria antolatu du otsailaren 11rako. Bazkaria aurretik, trikipotea egingo da herriko tabernetatik, baita ekitaldi bat ere. Bazkaldu ostean, ekintzak egingo dira, besteak beste, Eingo! taldearen kontzertua. Herri bazkarirako txartelak salgai daude Lezamako tabernetan. Bazkideek, umeek, langabetuek eta jubilatuek 12 euro ordaindu behar izango dituzte; gainerakoek, 15 euro.

Electricidad Bilzaren erakusleihoa, saritua Bizkaidendakeko lehiaketan



Bizkaidendak federazioak laugarren aldiz antolatu du erakusleio lehiaketa eta sariak urtarilaren 10ean banatu ziren Kultur Birikan, Derion. Sarituen artean udalerriko Electricidad Bilza denda egon zen, zeinak bigarren saria jaso zuen; gainera, herriko saria ere irabazi zuen. "Que la vida me perdone las veces que no la viví" lelopean, Electricidad Bilzako erakusleioan bizitzari oda ederra islatu dute.

"Pozik baino pozago gaude", esan du Mari Carmen Bilbaok. "2022a oso urte gogorra izan da, lagun bat hil delako eta senarra hilzorian egon delako. Erakusleioa haienezako omenaldia da". Esperientzia mingarri horiek abiapuntutzat hartuta, oso erakusleio alai apaindu dute, zeinetan bizitza bizitzearen garrantzia azpimarratu duten. "Presentea bizi behar da, baita iraganeko momentuak eta etorkizuna ere. Hori dela eta, hainbat momentutako argazkiak erabili ditugu, umeen argazkiak... Ohiko zuhaitza erabili beharrean, egurrezko eskailera bat apaindu dugu; gitarra bat ipini dugu, baina abarkak eta txapela ere, era askotako bezeroei keinua egiteko...".

Konposizioaren atzean erloju handia ipini dute. "Denbora pasatzen delako eta horretaz bakarrik ohartzen garelako zorritarra gertatzen zaigunean: galbana dela-eta egin ez genituen gauza haiek, gerorako utzi genituen planak...". Saritik

harago, Bilbaoren esanetan, oso babes-tuta sentitu zen atzoko ekitaldian, eta azpimarratu du bere lankideen lana. "Anderre, Begok eta hirurok lantalde handia osatzen dugu". Bere ilobarentzat ere izan ditu hitzak. "Egia esan, ez nuen lehiaketara aurkezteko gogo handirik, baina berak behin eta berriro esategatik amore eman nuen azkenean". Nolanahi ere, aipatu du erakusleioa apaintzeko orduan helburua ez zela irabaztea, baizik eta jendearen gustukoa izatea. "Primitibako sari potoloa egokituz gero, ez dakit nik hain pozik egongo nintzatekeen; bueno, pozik bai, baina hain hunkituta, ziur ezetz".

Bestalde

Bestalde, Durangoko Tyl interiorismo-dendari lehen saria eman zioten, eta Astrabuduako Etxegorri farmaziari hirugarrena. Herritarren botoa Durangoko Sylke arropa-dendarako izan zen. Lehiaketaren helburua da Bizkaiko merkataritzaren sormena bultzatzea, erakusleioek, produktuek eta zerbitzuek herritarrek erakartzeko. Saritan 2.800 euro baino gehiago banatu ziren, eta diplomak, parte-hartzaileen artean. Ekitaldian batu ziren, besteak beste, Jesús García de Cos, Turismo eta Merkataritzako sailburuordea; Ainara Basurko, Ekonomia Sustatzeko diputatua; Esther Apraiz, Derioko alkatea; eta Deriocom elkartearen kideak.

11 milioi euroko aurrekontua onartu du Deriok

Derioko Udalak 10.998.144 euroko aurrekontua onartu du 2023rako. Aurreko ekitaldiko aurrekontuaren aldean, aurtengo % 8 hazi da; 877.027 euro hain zuzen. Tokiko gobernua hitzetan, jarraituko dute "derioztarrentzako zerbitzu publikoak, ongizatea eta bizi-kalitatea hobetzen".

Esther Apraiz Derioko alkateak nabarmendu du aurtengo lehentasuna herriko familiak izango direla. Horrela, "egunerokotasuna hobetu eta erraztuko dieten laguntzei" eutsiko diete, eta inbertsioak bultzatuko dituzte, "bizi-kalitate onena dutela" bizi daitezela. "Aurrekontu koherentea eta orekatua da, Deriok hazten jarraitu dezan, zerbitzu publikoak hobetzeko eta tokiko ekonomia-jardura dinamizatzen jarraitzeko". Era berean, Apraizek azpimarratu du partaidetza bidezko azken aurrekontuak oso arrakastatsuak izan direla, horietan 429 pertsonak hartu dute parte eta.

Beste aldetik, udal-gobernuaren esanetan, oposizioak izan du aurrekontuak negoziatzeko prozesuan parte hartzeko aukera. "Horrela, alde aurretik egindako negoziazio-batzordeetan EH Bilduk sei zu zenketa aurkeztu zituen, eta PSE-EEK, zortzi. Gobernu-taldeak PSE-EEren zazpi zuzenketa onartu ditu, eta EH Bilduren bi zuzenketa, eta aurrekontuetan sartu ditu". Esan moduan, alderdi sozialistari onartutako zuzenketen artean daude He-



erriko Plazako kioskoko sabaia estaltzea (50.000 euro), Nekazaritza pasealekuan banku berriak jartzea (5.000 euro) eta Errekalden komun autogarbigarria ipintzea (50.000 euro). EH Bilduren zuzenketei dagokienez, udal-gobernuak azaldukoaren arabera, 20.000 euro bideratuko dira lonja hutsak erabiltzeko ekimenak bultzatzera, eta beste 20.000 euro, etxebizitza alokatzeko gazteentzako dirulaguntzak handitzera (guztira 40.000 euro).

Udal-gobernuak 877.000 euroko dirupartida bideratuko du inbertsioetara, eta

horien artean hauek nabarmendu dituzte: kirol-azpiegiturak hobetzea (100.000 euro), HAPOa (110.000 euro), eraginkortasun energetikoko neurriak ezartzea (150.000 euro), Txorierrri Etorbidean baranda berriak jartzea (80.000 euro), umeentzako parkeetan konpontze-lanak egitea (30.000 euro) eta errepedeen zoladura konpontzea (36.000 euro). Horiei partaidetza bidezko aurrekontuetan aukeratutako bi egitasmo gehitu behar zaizkie: *pumptrack* gunea (100.000 euro) eta bertoko zuhaitzak landatzea (17.000 euro).

Deriok esker ona adierazi die herriko kirolariei

Urtarrilaren 23an, jendetza handia batu zen Derioko Kultur Birikan, bertan Kirolaren Gala bigarren aldiz egin zen eta. Galan, Derioko Udalak esker ona adierazi zien herriko kirol-talde eta -klubei egindako ahaleginagatik eta sustatutako balioengatik: konpromisoa, esfortzua, sakrifizioa, talde-lana, elkartzasuna eta errespetua. Sarrituen artean izan ziren Doyan Taekwondo Klubeko hainbat kirolari, borrokan zein teknikan gailentzen direnak -Violeta Perez, Ane Vallo, Alaitz Anton eta Aitor de la Torre, banaka batzuk aipa-



tzearren-; Txorierrriko Basketland klubeko emakumeen kadete-taldea; Derio CDko gizonen gazte-taldea; eta Susana Gandarias eta Zion Uria atletak.

Sondika pintxotan ibiliko da berriro ere

"Sondika pintxotan" lehiaketa berriro antolatu dute datozen hilabeteetarako. Zehatz-mehatz, laugarren aldiz antolatu da eta, ohikoa denez, hiru hitzordu ipini dituzte: otsailaren 18an, haragi-pintxoak dastatuko dira; martxoaren 18an, arrain-pintxoak; eta apirilaren 15ean, modalitate askearen pintxoak. Herriko ostalariek euren mokadurik onenak aurkeztuko dituzte berriz ere, eta musika egongo da. Bestalde, bi lagunentzako bazkaria edo afaria zozketatuko dira botoa ematen duten herritarren artean.



Etxez etxeko laguntza-zerbitzuko langileek euren lan-egoera salatu dute

Txorierriko etxez etxeko laguntza-zerbitzuko langileak greba egin dute urtarilaren hasieran, euren lan-egoera salatzeko eta hitzarmen duina eskatzeko. Azaldu dutenez, 2015etik ez diete soldata igo. "Txorierriko Zerbitzuen Mankomunitateak enpresa bat kontratatzen du etxez etxeko zerbitzua emateko. Lizitazioaren aurrekontua handitu den arren,

langileon soldatak izoztuta daude. Patronalak % 3ko igoera eskaini digu, baina ez da nahikoa".

Bestalde, adierazi dute bere beharri-zenen arabera enpresak lan-ordutegia egun batetik bestera aldatu ahal diela. "Oso zaila da lana eta familia uztartzea eta lan-orduetatik kanpo bitzta normala egitea". Era berean, euren autoa erabili

behar dute mendekotasuna duten pertsonak artatzera joateko. "Autoa behar-beharrezkoa da, baserrietara joateko garraibide publikorik ez dagoelako. Gure autoa erabili behar dugu eta kilometroko 0,28 zentimo ematen digute; hala ere, etxe batetik bestera gutxienez hiru kilometro ez badaude, ez digute ordaintzen. Gainera, denbora asko galtzen dugu aparkatzeko. Lotsagarria da".

Txorierriko etxez etxeko zerbitzuak guztira 25 langile ditu: batzuk behin betikoak dira, eta beste batzuk, behin-behinekoak. Azken horiek ezjakintasun erantsia dute, ordu gutxiako kontratuak dituztelako eta enpresak kontratuak noiz-nahi aldatu ahal dituelako; hortaz, ez dakite hilaren amaieran zenbat kobratuko duten. Azkenik, salatu duten moduan, "lan fisikoa egin arren, bizkarreko mina ez da laneko gaixotasuntzat hartzen".

"Pandemian funtsezkoak izan ginen: gure lana profesionaltasunez eta arduraz egin genuen, eta gure osasuna arriskuan jarri genuen; hala ere, orain patronalak eta erakunde publikoek ez digute kasurik egiten". Azaldu duten moduan, Txorierriko Zerbitzuen Mankomunitateko ordezkari-ekin batzartu dira bere egoeraren eta aldarrikapenen berri emateko; Iñigo Gaztelu Larrabetzuko alkatearekin ere batu dira.

Pumptrack pista atondu da Lezaman

Lezamako Udalak pumptrack pista egin du frontoiaren atzeko aparkalekuaren ondoan. Pista urtarilaren 7an inauguratu zen, eta udalak eta Zorribike elkarteak antolatuta, skate- eta bike-erakustaldiak egin ziren. Pistaren eraikitze-lanetan 118.580 euro jarri ditu udalak, eta Bizkaiko Foru Aldundiak 50.893 euroko dirulaguntza eman dio horretarako. "Udalak herria eta herritarren bizi-kalitatea hobetzearen aldeko ekintzekin jarraitzen du, kasu honetan aisialdirako aukera berri bat eskainita", adierazi dute. Lezamako Udalak pumptrack pista egin du frontoiaren atzeko aparkalekuaren ondoan. Pista urtarilaren 7an inauguratu zen, eta udalak eta

Futbol-epaile euskaldun nahikorik ez

Uritarra Larrabetzuko futbol-taldeak gutuna bidali zion Bizkaiko Epaileen Elkargori, Errebale futbol-zelaira eskola futboleko epaile euskaldunak bidaltzeko eskatzeko. Jakinarazi duenez, erantzuna jaso dute. "Hitz onak izan dituzte euskararen alde egiten dugun lanarekiko; hala ere, esan digute, haiek ere egunerokotasunean euskararen aldeko jardunbideak sustatzen saiatu arren, errealitatea dela ez dagoela nahi beste epaile euskaldun eta daudenek aktak gaztelaniaz sinatzeko joera dute".

Bestalde, Epaileen Elkargoak Uritarra-ko kideak animatu ditu taldeko jokalariek izandakoak epaile-lanetan aritzera animatzera. "Egia esan, jokalariek batzuek epaile izateko ikasketak egin dituzte, baina ez dute etekin handirik atera: alde batetik,

ez da diru askorik irabazten, eta bestetik, publikoarengandik jasotzen den presioa ez da gustagarria. Klubok, zaleek zein gurasoek hausnartu beharko genuke horri buruz".

Uritarra taldeko eskolako entrenatzaileek eta jokalariek euskaraz egiten dute. "Modu naturalean egiten dugu, baita partidetan ere: aurkari-ekin euskaraz egiten dugu eta % 90ek euskaraz erantzuten dute". Euren hitzetan, epaileen lana pedagogikoa da, bereziki umeekin, eta horregatik da inportantea umei euskaraz egitea. "Batzuetan, arautegia arrotza da jokalariek gazteentzat, baina epailearen azalpenei esker errazago barneratzen dute: azalpenak ondoen menderatzen dugun hizkuntzan jasotzeak azkartu eta aberasten du barneratze-prozesua".

Desanexioaren 40. urteurrena



Urtarrilaren 1ean 40 urte bete ziren Loiu, Sondika, Derio, Zamudio eta Erandio Bilbotik desanexionatu zirenetik. Desanexioak berezko araudia, finantzaketa eta zerbitzu publikoak ekarri zizkien aipatutako udalerriei. 2022. urtea amaitzeaz zegoela, oroitzapen-ekitaldia egin zen Sondikan, desanexioa ahalbidetu zuten pertsonak eta erakundeak gogora ekartzeko eta lau hamarkada hauetan egindako lana goraiatzeko.

Ekitaldian parte hartu zuten Xabier Zubiaur Sondikako alkateak, Josu Andoni Begoña Loiuko alkateak, Esther Apraiz Derioko alkateak, Igotz Lopez Zamudioko alkateak, Aitziber Oliban Erandioko alkateak, Juan Mari Aburto Bilboko alkateak eta Elixabete Etxanobe Herri Administrazioarako eta Erakunde Harremanetarako foru diputatuak. Txorierriko alkateek erakundeen arteko lankidetzaz azpimarratu zuten.

Sondika, Loiu, Derio eta Zamudio 1966an anexionatu ziren Bilbora, "dekretuz"; hiriburuak 26 urte lehenago bereganatu zuen Erandio. Bilbok inguruko udalerririk behar zituen bere egitasmoak aurrera atera ahal izateko. Amagoia Guezuraga historialari zamudioztarrak desanexioaren 25. urteurrenaren harira aldizkarian idatzi zuen moduan, «anexioa borondatez egin behar zen, eta herriek onura hauek jasoko zituzten horren truke: ur- eta argi-zerbitzu egokia, eskola berriak, telefonogunea, kanposantua Artebakarra inguruan, azoka, etxebizitzak, Guardia Zibilaren kuartela, Artxandako

tunela, autobusen linea berriak... Hori bai, tekniko arloan ezustekorik ez. Eta egon, egon ziren». Auzo-alkatea izendatu zen herri bakoitzean, baita Erandio eta Asua bailarako zinegotzi-delegatu berezia ere.

Desanexioa

Baina herri-sentimendua ez zen inoiz desagertu, eta udal-autonomia berreskuratzeko eskatzen zuten ahotsak laster entzun ziren. Carlos Garaikoetxea lehendakariak desanexio-dekretua sinatu zuen 1980ko abenduan, eta hori indarrean sartu zen 1983ko urtarrilaren 1ean. Desanexio-prozesuan lagun askok hartu zuten parte auzoko elkarrekin, udal-batzordeetan eta lehenengo korporazioetan. Protagonista horietako batzuen testigantza ere jaso genuen aldizkarian. Hauek izan ziren: Joseba Petralanda eta Manuel Gallartzagoitia zamudioztarrak, Juanjo Ibarluzea derioztarra, Vicente Arteagoitia eta Arrate Ugarte loiuztarrak eta Jose Aurrekoetxea eta Jantxu Llona sondikoztarrak. Kontatu zigutenez, agindutakotik gutxi bete zuen Bilbok, eta hainbat gabezia izan ziren herrietan: kalerik ez, argirik ez, umeentzako parkeak ez... Arazo larrienetako bat zen herritar guztiak hornitzeko ur nahikorik ez zegoela, eta manifestazioak txiteanpitatean egiten ziren. Gainera, herritarrek ez zuten Bilborekin inongo loturarik. Franco hil ostean mugimendu handia sortu zen Erandion desanexio inguruan, eta horrek eragina izan zuen hiriburura

Bonu-kanpaina berria Loiu

Josu Andoni Begoña Loiuko alkateak bere webgunearen bidez jakinarazi du otsailean bonu-kanpaina berria egingo dela. Orotara 3.000 bonu ipiniko dira loiuztarren eskura. Alde batetik, 1.000 bonu jarriko dituzte salgai: bonu bakoitza 10 euroan salduko da, baina bere benetako balioa 20 eurokoa izango da. Bestetik, 2.000 bonu aterako dituzte eta bakoitzak bost euro balioko du; hala ere, bere benetako balioa 10 eurokoa izango da. Bonuen bitartez, 40.000 euro bideratuko dira herriko dendetara, tabernetara eta jatetxeetara.

Bonuak loiuztarrek bakarrik erosi ahal izango dituzte otsailaren 1etik aurrera udaletxean bertan edo liburutegian eta Larrondoko frontoian, aurretik udaletxera deituta erreserbatu badira. Pertsona bakoitzak gehienez bost bonu erosi ahal izango ditu. Bonuak maiatzaren 31ra arte gastatu ahal izango dira kanpainari atxikitutako herriko dendetan eta ostalaritza-establezimenduetan. Begoñaren hitzetan, kanpainaren helburuak dira, besteak beste, Loiuko establezimenduetan gastatzea, egungo egoera ekonomikoak eragindako kalteak arintzen laguntzeko, herritarrek beherapenez baliatzea eta udalerrira girotea.

WhatsApp taldearen harpidedunen arteko zozketa

Ana Canales Romero da

urtarrileko irabazlea eta Baserri Antzokian lagun birezako bazkaria jasoko du sarritzat.

WhatsApp taldean sartzeko eta Txorierriko albisteak jasotzeko, idatzi ALTA hitza eta bidali whatsapp mezua **747 406 561** telefono-zenbakira.



Mozorrorik onenek saria izango dute

Otsailean, Txorierriko kaleak eta herriak kolorez eta klase askoko pertsonaia beteko dira berriro. Herrietan azken ukituak ematen dabilta Inauteriak ospatzeko, eta urtarileko alean ixtean Sondikako Inauterien elkarteak antolatutako egitarauaren eta lehiaketa berriaren berri izan dugu. Gainera, Larrondon ere mozorro-lehiaketa egongo da otsailaren 11n, eta Larrabetzun Maskarita Eguna ospatuko dute hilaren 17an.

Sondikako Inauterien Elkarteak mozorro-lehiaketa antolatu du otsailaren 25erako. Azaldu moduan, hiru kategoria sarituko dira: mozorroa, karroza (taldea) eta kalejira animatzea; eta 600 euro eta trofeoak banatuko dira saritan. Izena ematea otsailaren 1etik otsailaren 25eko 12:00ak arte egin ahalko da sondikako-inauteriak01@gmail.com helbide elektronikora idatzita, eta mezuan zehaztu beharko dira taldearen izena, partaideen kopurua eta harremanetarako telefonozenbaki bat.

Bestalde, mozorroaren argazkia bidali beharko da aipatutako helbide elektronikora edo 646 366 331 telefonozenbakira. Argazkia kalejira hasi baino lehen bidali beharko da, eta bidaltzen ez dutenek bertan hartu ahalko dute parte, baina ez dute saririk jasoko. Kale-



jira 20:30ean irtengo da Iturrikosolo kalearen eta Lehendakari Agirre kaleen bigurutzetik irtengo da.

Mozorro-lehiaketan 18 urtetik gorako bizkaitarrek hartu ahalko dute parte; adingabeek ere izena eman ahalko dute, gurasoek edo tutoreek horretarako baimena

emanez gero. Sondikako Inauterien Elkartearen partaideek, berriz, ezin izango dute saririk jaso. Epai-mahaia elkartearen bost kidek osatuko dute eta, erabakia hartzeko orduan, kontuan hartuko dituzte hurrengo irizpide hauek: originaltasuna, eskuz egin dena eta eszenaratzea, mozorroaren

Eneko Bilbao, txapelduna



Urtarrilaren 21ean, Eneko Bilbao zamudioztarra eta Beñat Amade getxotarra norgehiagoka ibili ziren Urdulizeko frontoian. Amadek erronka polita bota zion Bilbaori eta pentatloiko hiru proba egin zituzten: gizon-proba, harria altxatzea eta korrika egitea. Erronka Bilbaok irabazi zuen. "Lanaren aldetik oso pozik nagoela esan behar dut. Hasieratik aurea hartu nion Beñati eta apurka-apurka alde handitzea lortu nuen. Bestalde, kalkulatu nuen, erronka irabazteko, korrika-proban zein emaitza lortu behar nuen, eta dena entrenatzaileak eta biok kalkulatu moduan irten zen".

Urdulizeko frontoian 200 lagun baino gehiago batu ziren, eta oso giro polita izan zen. Jokoa 2.000 euro izan zi-

kategorian; originaltasuna, egitura eta eszenaratzea, karrozaren kategorian; eta originaltasuna, eszenaratzea eta ikuskizuna, animazioaren kategorian.

Kategoria bakoitzeko hiru sari eman-
go dira. Mozorrorik onenak 100 euro ja-
soko ditu saritzat; karrozarik onenak, 300
euro; eta animaziorik onenak, 200 euro.
Kategoria bakoitzeko bigarrenak eta hi-
rugarrenak golardo bana jasoko dute.
Irabazleen izenak 20:00etan jakinaraziko
dira agertokian. Saria eskuratu ahal iza-
teko, irabazleek han egon beharko dute;
bestela, saria ordezkot bati emango diote.
Ordezkorik egon ezean, ez da saririk
emango. Diru-sariak bizum bidez bidaliko
dira harremanetarako adierazitako telefo-
no-zenbakietara.

Larrondon ere lehiaketa

Larrondon ere sarituko dituzte mo-
zorrorik onenak eta originalenak. Bi
kategoria egongo dira, familiak eta
nagusiak, eta guztira 750 euro banatuko
dira saritan. Familia-kategoriaren irabaz-
leak 200 euro jasoko ditu saritzat; biga-
rrenak, 150 euro; eta hirugarrenak, 100
euro. Nagusien mozorrorik onenak, bes-
talde, 150 euro jasoko du saritzat; bi-
garrenak, 100 euro; eta hirugarrenak, 50.
Mozorro-lehiaketa otsailaren 11n egingo
dute. Xaiborrek girotuko du arratsaldea
eta sorpresak egongo dira. Gainera,
mozorrotzen diren ume guztiei gozokiak
emango dizkiete.

ren, eta ikusleek ere dirua jokatu zuten.
"Jendea oso gogotsu ibili zen eta oso
ondo entzuten genien animoak ematen".
Bilbaok lehen eta bigarren probak irabazi
zituen. Lehen proban, 100 kiloko harria 30
aldiz jaso zituzten eta Bilbaok 30 segundo
lehenago bukatu zuen. Bigarren proban,
gizon proban, sei iltze egin zituzten 400
kiloko harria arrastaka eramanda eta
zamudioztarrak argi utzi zuen horretan
Euskal Herriko txapeladuna zela, arerioak
baino lau minutu gutxiago behar izan
zituelako proba amaitzeko. Azken saioan,
lau kilometro egin zituzten korrika
probalekuaren inguruan eta horretan,
berriaz, Amade izan zen hobe eta lortu
zuen kirolari bien arteko alde murriztea,
proba bi minutu lehenago amaitu zuen
eta.

Sondika

Otsailak 24, barikua

- 17:00 Txupinazoa eta jaien hasiera.
- 17:30 Kalejira eskolatik, buruhandiek
girotua.
- 18:00 Xaibor diskofesta umeentzat.
- 19:30 Txanpi-pote txosnetan.
- 20:00 Taberna Ibitaria.
- 23:30 Kontzertua: Kaos Etoliko.
- 02:00 Erromeria: Gora Herria.

Otsailak 25, zapatua

- 11:00 Umeen parkea.
- 12:00 Tostada-lehiaketa.
- 12:00 Kalejira, Elaia txistu-taldeak
girotua.
- 12:30 Elutxa txaranga.
- 13:00 Dantza-poteoa, Gorantzaileak
dantza-taldeak girotua.
- 13:00 Triki-poteoa, Auzokoa Herriko
elkartearen eskutik.
- 16:00 Kafea, Nagusien Etxean.
- 17:00 Musika eta dantza, Nagusien
Etxean.
- 18:00 Umeen mozorro-desfilea.

- 19:00 Sariak ematea.
- 19:30 Txokolatada.
- 20:30 Kalejira, Elutxa txaranga eta
ReperkusionFemek girotua. Mozorro-
lehiaketa.
- 21:30 Sardinaren hileta.
- 21:30 Nagusien mozorro-, karroza-
tostada- eta erakusleho-lehiaketen sa-
riak ematea.
- 22:00 Kontzertua: The NovenTones.
- 00:00 Erromeria: Urrats.



Larrondo, Loiu

Otsailak 11, zapatua

- 18:00 Mozorro-txapelketa.
- 18:30 Dj Xaibor. Sariak eta sorpresak.

ZKK

ANIMATU ZAITEZ

ABESTERA

7 ETA 12 URTE BITARTEKOENTZAT

ZAMUDIOKO GAZTE KORALA

KULTUR ETXEAN
OSTIRALERO 17:00-17:55

WhatsApp
646 860 993

"Gauza berriak ikastea gustatzen zait"

t: Gaizka Eguzkitza / a: Asier Corera

AINHOA ETXEBARRIA | aktorea eta kazetaria

Zelan Derion?

Oso ondo, Gabonetan etenaldi txiki bat egin genuen, eta urteko lehenengo emanaldia Derion izan zen. Publikoa ere oso animatuta egon zen eta oso giroa polita sortu zen antzokian. Gozagarria izan zen.

Antzezlanak jatorriz Kataluniakoa da. Zaila izan zen Euskal Herrira egokitztea?

Bai, antzezlanak Ramon Madaulak idatzi zuen eta istorioa Katalunian gertatzen da. Hala ere, antzezlanak Estatu osoan egiten da eta lekuaren arabera, gauza batzuk aldatu egiten dira. Jatorrizko bertsioan, esate baterako, sugusak jaten dituzte; eta Euskal Herrikoan, gominolak. Gainera, gurean familiak Sagasti du izena. Lelokeriak dira, baina tira... Joseba Apaolaza eta Martin Agirre ibili dira jo eta ke egokitzen lanak egiten.

Antzezlanak gaztelaniaz eta euskaraz egiten duzue. Badago alde handirik? Zeinetan sentitzen zara gusturen?

Tira, ezberdinak dira. Aktoreontzat zaila da bertsio biak ikastea, batzuetan nahaste-borraste ederra dugulako. Nahi gabe hasten zara euskaraz eta tartean gaztelaniazko esamoldeak sartzen dituzu (kar-kar). Adibidez, abenduan ez genuen antzezlanik egin; eta urtarrilean, lehenengoa, Derion, gaztelaniaz; eta bigarrena, Beasainen, euskaraz. Dena dela, publikoak primeran pasatzen du, bai gaztelaniaz, bai euskaraz.

Antzezlan batzuk eginda dituzu. Zer deritzozu zure ibilbideari?

Pribilegiatutzat hartzen dut neure burua, ikasketa bukatu eta berehala lanean hasi nintzelako. Gainera, jende zoragarriarekin lan egiteko aukera izan dut, eta asko ikasi dut. Proiektu bakoitza des-



Gabonetan hainbat ekitaldi antolatu ziren Txorierrin; horietako bat Derioko Gurea Aretoan egin zen, *La saga* antzezlanak. Horretan, besteak beste, Ainhoa Etxebarria ondarroarra aktoreetako bat da eta berarekin egin dugu berba.

tik tak

EGUNEKO MENUA
lehenengo platera
bigarren platera
postrea
ogia
edaria

9€

T: 94 454 55 55
Bestorrene 5, Behea
48160 DERIO

Bizkargi

- Plater konbinatuak
- Ogitaratekoak
- Kaxolak

BIZKARGI KAFETEGIA
Euskal Herria Kalea
48160 - Derio (Bizkaia)
94 454 16 55

ELORRIETA
INSTALACIONES

ETXE- ETA INDUSTRIA-ELEKTRIZITATEA

Uribe kalea, 12 beheko Derio 48160
94 454 03 86
639 57 98 48 - 639 58 25 47

*"Pribilegiatua naiz,
zorte handia izan dut,
ikasketa bukatu eta
berehala lanean hasi
nintzelako"*

*"Irratiak harrapatzen
zaitu, gertua delako;
etxean egoteko
modukoa da"*



berdina da, abentura handia. Antzerkiak xarma berezia du, beti zerbait berria ikasten duzulako. Iaz, sei hilabete eman nituen biran *El Reino-Erresuma* antzezlanarekin: egon ginen Madrilen eta Bilboko Arriaga antzokian, eta Kanarietan bukatu genuen. Entseguekin hasi ginenetik azken saioa egin arte, hainbat gauza aldatu ziren. Hori antzerkian askotan gertatzen da eta polita da.

Zuzendari ere ibili zara...

Ai ama, bai (kar-kar). Antzerki laburren jaialdian ibili gara Bilboko Pabiloi 6 aretoan. Gainera, beste proiektu propioan nago Nerea Gartzia-ekin batera, Bibitxa. Pandemian hasi ginen lantzen eta dena egiten dugu guk: inprobisazioa, gidoia, zuzenketak, zuzendaritza... Azken urteotan, antzoki txikietan aurkeztu dugu (Ondarroa, Markina, Getaria...). Testua bizkaieraz dago, sustraiak hemen ditugu eta; beraz, batez ere Bizkaiko antzokietara eramanez nahi dugu.

Aktorea izateaz gainera, kazetaria ere bazara eta irratan egin duzu lan...

Beti izan dut irratiako grina, beti izan dut argi entretenitu nahi nuela, bai irratan, bai antzerkian. Irratia nire bigarren etxea

da; gaur egun, kolaborazio txikia egiten dut astean behin, Iban Fernandez, Maite Garmendiaren eta Alain Perezen *Gu* saioan. Ez dut irratia betiko laga nahi. Harrapatzen zaitu, gertua delako; etxean egoteko modukoa da.

Eta telebistan ere bai...

Bai, lehen esan dut oso zorte ona izan dudala, denetarik egiteko aukera eman didatelako. Eta oso eskertuta nago horregatik. Azkena *Zurekin bat!* lehiaketa izan da. Ez dut inoiz lehiaketa bat egin, baina proposatu zidatenean ez nuen birritan pentsatu. Eta oso pozik ibili naiz. Denetarik egin dut, pozik nago, horrek ikasteko aukera eman didalako. Ezin naiz geldirik egon eta gauza berriak ikastea izugarri gustatzen zait. Horregatik sentitzen naiz hain eskertuta eta hain zoriontsua.

Aktoreetzat Madrilen dago lan-iturria Estatuan. Baduzu hara joateko asmorik?

Ez. Nire lekua hemen dago. Badakit aktoreok leku batetik bestera ibili behar duzula, eta gustura nago horrekin. Baina itzultzeko ordua datorrenean, ni etxera joango naiz.

Komunikatzeko grina

Ainhoa Etxebarria Gómez (Ondarroa, 1993) saltsa guztietako perexila da: alaia eta berritsua da eta, beraz, ez da harritzekoa komunikazioan lan egitea. Gaztetan, Kazetaritza eta Arte Dramatikoa ikasi zituen eta harrezkero ogibide biak uztartu ditu. "Lehenik eta behin 'Ondarruko alabea' naiz (kar-kar). Ni aktorea naiz, irratan eta telebistan ere pertsonaiak jokatu ditutalako. Baina komunikatzailea ere banaiz, aktorea izatea hori ere badelako, publikoari mezuak helaraztea. Gauza biak eskutik helduta daude", esan digu.

Etxebarriak, besteak beste, *Erresuma*, *Tres mujeres* eta *Obabakoak* antzezlanetan hartu du parte, baita *Goenkale* eta *Kartzela* telesaietan ere. Telebistan, aurkezle eta kolaboratzaile ere ibili da zenbait saiotan: *El conquis*, *Zurekin bat!*... Gabon Zaharreko saio berezia ere aurkeztu zuen 2022an. Era berean, irratan, Euskadi Gaztean ibili da lanean. Falta zaizkion komunikabide bakarrak egunkariak eta aldizkariak dira. "Errespetua diot prentsa idatzian lan egiteari. Izan ere, edozer gauza adierazteko, nik hitza nahiago dut: txarto ulertzen badidate, momentuan azaltzeko aukera dut; idatzita badago, aldiz, ez dago zuzentzeko erarik".

LEIRE BEGOÑA
ULE-APAINDEGIA
MUNCIALDE ETORBIDEA, 20
48160 DERIO
94 454 26 32
Jarrai lezaguazu Facebook-en

LOREGARBI GARBIKETA ZERBITZUAK
Garbi-ikatzak, orokorrean
Auzokoen konzentratuak
Mantentzeko garbi-ikatzak
Bulargak eta lokalkak
Oliniko enbriatzen garbiak
Ikastetxeak
Zahar bilteak
Besalde Plaza, 1 - B° Aldekoa
48160 DERIO (Bizkaia)
loregarbi@euskalnet.net
Tel: 94 406 49 92
656 712 443
Fax: 94 406 49 93

"Profesionala izan nahi dut"

t/a: Gaizka Eguzkitza

Zelan hasi zinen palan jokatzeko?

Txikitan esku pilotan jokatzeko nuen. Hala ere, 13-14 urte nituela, Larrabetzuko frontoian, Asier del Rio ikusi nuen palan jokatzeko. Niretzat erabat berria zen eta horrek palan jokatzeko gogo piztu zidan. Beraz, esku-pilota utzi eta palan hasi nintzen.

Zelan izan zen aldaketa? Gogorra?

Palak eta esku-pilotak ez dute zerikusirik. Pilota beste era batean jo behar duzu, esate baterako. Alde batetik, aldaketa erraza izan zen, Larrabetzun bertan egin nuelako eta klub berean, Olarretan. Bestetik, gogorra ere izan zen, lehenengo partidetan kirol zaila zela ikusi nuelako.

Eraz moldatu zinen erremintara?

Hasieran paletarekin jokatzeko nuen, arinagoa eta errazagoa delako, baina gaur egun pala laburra erabiltzen dut, askoz pisutsuagoa. Egokitzapen-prozesua behar da, bai.

Olarretan hasi, baina gaur egun Sestao Lagun Artean taldean zabilta. Zergatik aldaketa?

Duela urte bi, Sestaotik deitu zidaten Espainiako Txapelketan parte hartzeko. Aukera ezin zen alferrik galdu eta bat egin nuen Sestaoko taldearekin. Txapelketa jokatu eta gero, bertan gelditzea erabaki nuen, Larrabetzuko baino askoz handiagoa baita.

Nora moldatzen zara hara joateko?

Aitarekin joaten naiz. Poz-pozik eroaten nau leku batetik bestera (kar-kar).

"Azken urteotan hainbat saio egin ditut Pablo Fustorekin: jokalaria zein entrenatzaile ederra da"

"Sestaon oso gustura nabil, baina gogoan ditut Olarretan egindako entrenamenduak-eta"

ENDIKA GARCIA | palista

Baliteke pala kirol gutxitua izatea, eta ziur asko, esku-pilotaren atzean dago, baina Larrabetzun palisten harrobia badabil. Asier del Rio eta Roman Maldonado profesionalak dira eta maila horretara Endika Garciak (Larrabetzu, 2005) heldu nahi du. Gaztea Sestao taldean dabil eta 2026an Munduko Txapelketa jokatu nahi du.

Zelan Sestaon?

Oso pozik. Laster frontoi berria izango dugu. Sestaoko klubak Larrabetzukoak baino maila handiagoa du. Gainera, harreman ona dut klubekoekin. Astearen behin joaten naiz hara entrenatzera eta, batzuetan, Miribillako frontoian ere saioak egiten ditut Pablo Fustoren agindupean.

Norekin eta Pablo Fustorekin! Hau ohorea, ezta?

Itzela da. Fusto historiako jokalaririk onenetarikoa da eta azken urteotan hain-

bat saio egin dut berarekin. Horietan asko ikasi dut, Fusto jokalaria ederra ez ezik, entrenatzaile paregabea ere badelako. Zure idoloekin hain harreman gertua izatea oso handia da. Adibide polita da niretzat.

Zer hartzen duzu pala: zaletasuntzat ala ogibidetzat?

Biak. Nik palan jokatzeko dut disfrutatzeko, baita lehian sartzeko eta hobetzeko ere. Nik profesionala izan nahi dut. Munduan jokalaria asko daude, baina profesionalak Bizkaian ditugu.





Horretarako txapelak irabazi behar dituzu eta horretan zabilta, ezta?

Bai, Trinkete Bizkaiko Txapelketa, Bizkaicup eta GRAVN txapelketak irabazi ditut. Horrek eskarmentua eman dit, eta apurka-apurka pilotari hobea naizela uste dut. Ia ondo nabilen datozen urteotan eta 2026an Munduko Txapelketan parte hartzeko aukera dudana. Bilbon jokatu da eta han parte hartzeko gogoia dut.

Txorierrin eta Larrabetzun, hain zuzen, badituzu ereduak: Roman Mal-

donado eta Asier del Rio jokalaririk profesionalak. Harremanik duzu haiekin?

Bai, biak ezagutzen ditut, baina batez ere Asierrekin egon naiz. Anai nagusitzat dut. Hainbat aldiz entrenatu dut berarekin eta izugarri irakatsi dit.

Olarreta ere badago herrian. Nolako garrantzia du taldeak zure ibilbidean?

Oso handia. Olarretakoak familiakoak dira. Erlantz Garcia entrenatzaile izan nuen bertan eta bera aita izan zen niretzat. Jokalariak eta entrenatzaileak lagunak

dira. Sestaon, lehen esan dudana moduan, oso gustura nabil, baina egia da gogoan ditudala Olarretan egindako entrenamenduak, Erlantz...

Nolako jokalaria zara? Zein gustatzen zaizu?

Aurrelaria naiz eta tantoak bukatzea gustatzen zait. Partidetan apurka-apurka ibiltzen naiz, partidak aurrera egin ahala, errendimendua gero eta hobea dut. Pablo Fusto gustatzen zait, baina Gaubeka eta Imanol ere zoragarriak dira.



Hemen prestakuntzak lana dakar berarekin

POLITEKNIKA IKASTEGIA
TXORIERRI
S.COOP.
Centro de Educación Secundaria y Formación Profesional
Larrazo Heziketa eta Bigarren Heziketa Ikastetxeak

Unitatek Euzko Kalea, 1
48160 - DERIO

Tel.: 94 403 40 60
Fax: 94 403 40 61

info@txorierrri.net
www.txorierrri.net

Eusko Jaurlaritzak diruz-lagundutako ikastetxea

BATXILERGOA

- Zientziak Batxilergoa

ERDI MAILAKO HEZIKETA ZIKLOAK

- Mekanizazio Teknikari

GOI MAILAKO HEZIKETA ZIKLOAK

- Fabrikazio Mekanikoko Diseinuko Goi-mailako Teknikari
- Produktzio Programatzeko Goi-mailako Teknikari
- Automatizazioa eta Robotika Industrialeko Goi-mailako Teknikari
- Telekomunikazioa eta Informatikako Sistemako Goi-mailako Teknikari
- Salmenten eta Merkataritza Esperuen Kudeaketako Goi-mailako Teknikari
- Ingurumen Hezikuntza eta Kontrolako Goi-mailako Teknikari

EUSKO JAURLARITZA

IKASTOLAREN GARAPEN
ETA ASPIRATUTAKO SAILA

GOBIERNO VASCO

DEPARTAMENTO DE DESARROLLO
ECONÓMICO E INFRAESTRUCTURAS

40 urte, milaka txori

Urte berria, osasun ohitura berriak?

Urte bukaerarekin batera, urte berria zabaltzen da gure aurrean, eta jakina, horrekin batera, urtero ohitura osasungarrien zerrenda berreskuratzen dugu. Zerrenda horretan bost errutina errepikatzen dira urtero; goazen aztertzerara:

KIROLA EGIN

Dantzatu, kirolen bat egin, ibili, eskailerak aukeratu igogailuaren ordeztu, ekintza txikiak dira, eta pixkanaka zure pentsatzeko eta jarduera fisikoari aurre egiteko modua aldatuko dute, baina zenbat denbora eutsiko diozu aurten erronka horri? Egia da momentu zehatz bat behar dela hasteko, eta urtarilaren 1a, beste edozein egun bezain aproposa izan daiteke; garrantzitsua da serio hartzea, gogotsu, motibazioa mantentzea eta gutxi-ka-gutxi, eguneroko errutina bihurtzea.

ELIKADURARI LOTUTAKO OHITURA ONURAGARRIAK

Hainbeste bazkari, afari, poteoren ostean, zure gorputzak STOP esan dezake eta ohitura osasuntsuetara bueltatzeko gogoia izan. Hauek dira adituek gomendatzen dituzten aldaketak:

- Aukeratu sasoiko eta gertuko jakiak eta egosi lurrunetan, beren propietateak kontserba ditzaten.

- Janaria prestatzen duzunean, presatu berehala jango duzuna baino kopuru handiagoa, menu bat erosi aurretik aukera osasuntsuago bat izan dezazun hozkailuan.

- Gehitu barazkiak zure errezetei, jatorrian eraman ez arren.

- Bestelako edarien ordeztu aukeratu ura. Osasuntsuagoa eta askoz merkeago da!

UTZI ERRETZEARI

Kontu jakina da, erretzeak ez dio ezer onik ekartzen zure gorputzari. Tabakoa droga estimulatzaileen taldean dago, baina aldi berean depresorea ere bada. Mundu osoan, tabakoak askoz hilkortasun handiagoa eragiten du alkoholak eta legeak kanpoko drogek baino. Mankomunitatetik 10 aholku ematen dizkizugu erretzeari uzteko.

1. Izan kontziente zergatik erretzen duzun
2. Jarri espezialista baten eskuetan
3. Aliatu bat bilatu
4. Eutsi antsietateari
5. Ur asko edan egunean zehar
6. Zaindu zure elikadura
7. Egin zerrenda bat eta ikusi ondorioak
8. Hobby bat bilatu

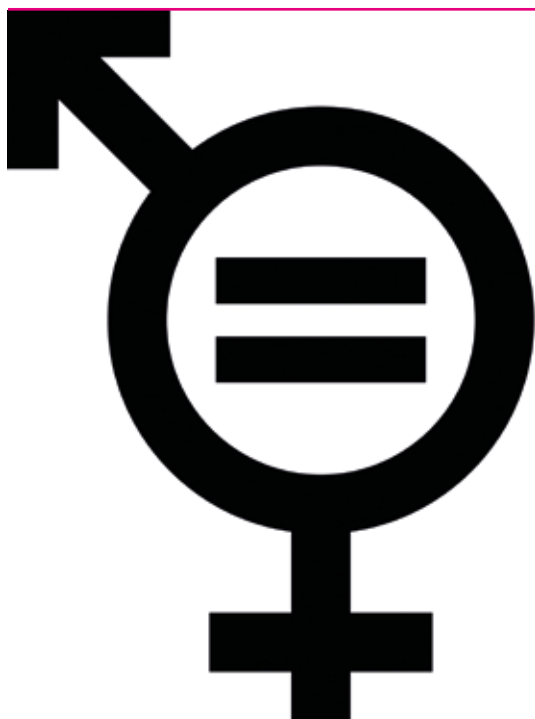


9. Egunerokoa bizi

10. Saihestu erretzera bultzatzen zaituzten pertsonak edo egoerak

HARREMAN SOZIAL OSASUNTSUA

Gizakiak garenez, pertsonen arteko harremanak ezinbestekoak dira. Gizartean jaio eta hazten gara, eta besteekin elkartzea bizitzaren parte garrantzitsua da. Kontua da, nolako harremanak aukeratzeko ditugun, norekin ari garen harremanetan eta norengandik urrun.



Berdintasun kontzeptuak

FEMINISMOA: Emakumeen eta gizonen arteko eskubide- eta aukeraberdintasuna sustatzen duten teoria sozial eta praktika politikoen multzoa. Oro har, hauek dira feminismoaren ardatz nagusiak: emakumeen askapena; emakumeen eta gizonen arteko eskubide-berdintasuna; emakumeen aurkako indarkeria salatzea; eta gizarte berri bat eraikitzea, genero-roletan oinarritu beharrean pertsonen arteko harreman parekideetan oinarrituko dena. (Emakunde)

AHALDUNTZEA: Emakumeen prozesu indibidual eta kolektiboa; horren bidez, genero-diskriminaziozko testuinguru batean, beren ahalmenak, gaitasunak, estrategiak eta protagonismoa garatzen eta indartzen dituzte, bizitza pertsonal nahiz sozialaren alderdi guztietan modu autonomoan jokatu ahal izateko, berdintasuna lortzeko baliabideak (materialak, psikologikoak, intelektualak eta ideologikoak) eskuratzeko, erabakiak hartzeko eta aitorpena jasotzeko. (Emakunde)



Garrantzitsua da gure ondoan jarrera positiboa duten pertsonak egotea eta ez mina sentiarazten digutenak. Harreman sozial osasungarriak izanez gero horrek ondorioak eragiten dizkigu osasunean. Ongizatea ekartzen digute, eta ondo sentitzen den pertsona batek bizitza luzeagoa izaten du.

ESKAINI DENBORA ZURE BURUARI

Hau ez da izan behar ohitura bat, beharrian bat baizik. Zure burua zaintzen

ez baduzu nekez lortuko dituzu bestelako erronka guztiak. Nork bere buruari denbora eskaintzeak eta introspektzioa egiteak pentsatzeko modu eraikitzaileagoa garatzen laguntzen digu, eta geure burua hobeto ezagutzen eta ulertzen. Zeure burua ezagutzeak kudeaketa emozional eta mental handiagoa izatea ahalbidetzen du, eta, beraz, sor daitezken egoerei hobeto aurre egiten jakitea.

Hasi urtea zure burua maitatzen eta ulertzen, eta gero, gerokoak.

Geure berbak

Sarritan etxean eta herrian erabiltzen ditugun berba batzuk baztertu egiten ditugu, euskara baturako egokiak ez direlakoan. Globalizazioa hizkuntzara ere heldu denez, telebistan, liburuetan edo ezagunei ikasitakoak barra-barra darabiltzagu, geure-geureak diren hitz eder asko ahazteraino. Berdintze horrek kolorea kentzen dio euskarari, eta arriskutsuagoa den zerbait ekar dezake: norberaren berbaera duina eta zuzena ez delako sentsazioa.

Esate baterako, dagoeneko txorierritar askok batuan jardutean *azkar* eta *bizkor* esaten dute, eta, kasurik onenean, ume-

umetatik erabilitako *arin* etxerako uzten dute. Txorierrin, mendebalde gehienez, lez, *arin* da forma nagusia.

Ekiadlerantz eginda *bizkor* ere entzungo dugu Eibar inguruan; *agudo* darabilte hainbat gipuzkoar eta nafarrek. Gipuzkoan, dena dela, *azkar* hitza gailentzen da. Eta, amaitzeko, Ipar Euskal Herrian *fit* eta *zalu* berbak darabiltzate.

Ondo dago hango eta hemengo hitzak ere ezagutzea, literaturaz goatzeko, hizkuntzarekin olgatzeko edo Mihiluze txapelketan parte hartzeko, baina geure berbak ahaztu barik.

Edukiontzi berdera, beira baino ez

Ondotxo dakigu zein den beira uzteko edukiontzi: iglu berdea.



Beirazko botilak, ontziak eta potoak, taparik eta tapoirik gabe.



Kristala (edalontziak, pitxerrak eta kopak, ispiluak...): beira % 100ean birziklatu daiteke. Kristalak berun oxidoa duenez, ezin da beirarekin batera urtu. Egoera onean badaude eraman Garbigunera, puntu garbira edo berrerabilgarrien edukiontzira.

Tapak eta tapoiak: plastikozkoak edo metalezkoak edukiontzi horira botako ditugu; kortxo naturalekoak, berriz, edukiontzi marroira.

Bonbillak: euren konposizioaren arabera bereizita birziklatzen dira. Bereizita jasotzen dituzten saltokira eraman behar dira, edo Garbigunera edo puntu garbira. Salbuespena: harizpi-bonbillen eta halogenoen kasuan, errefusarako edukiontzira bota behar dira, tapa grisekora hain zuzen ere.

Informazioa:

<https://bizkairezikla.garbiker.bizkaia.eus/eu/>



Erromanikoa



Zumetzagako basiliza; alboko orrialdean, Barrikako elizaren detailea; Eta beheko aldean, eskuinaldean, Fruizeko elizaren detailea; eta ezkerraldean, Zumetzagako leiho erromanikoa.



t: Iñaki Olabarieta eta Jose Angel Mentxaka

Euskal Herriko mendietatik ibiliz gero, ez da harritzekoa ermitekin topo egitea. Gainera ez da erlijiozalea izan behar haietako askoren edertasunaz jabetzeko, bereziki elementu erromanikoz apainduta dauden edertasunaz. Baina zeri deitzen zaio arte erromanikoa?

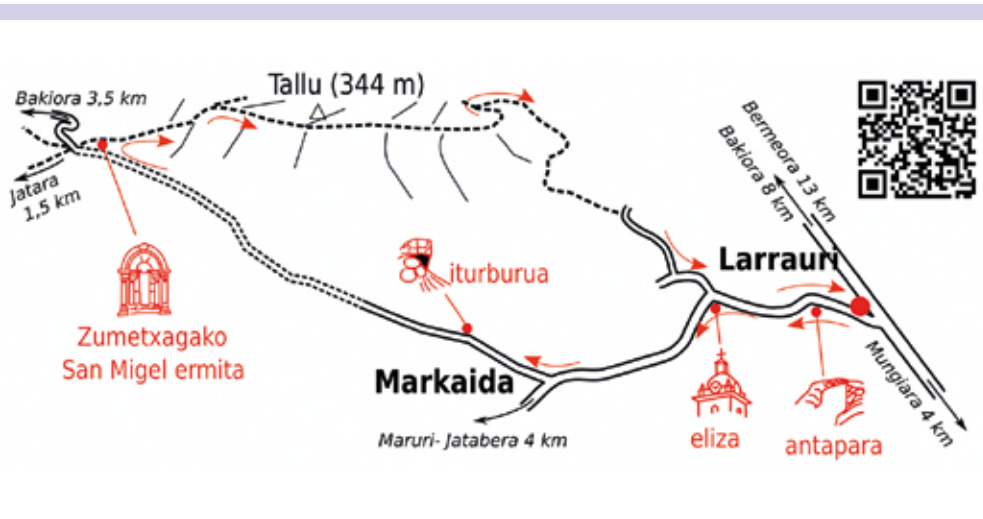
Erromanikoa Frantziako Borgoinan sortu zen, 1000. urte inguruan, Clunyo abadiako beneditarren eraginez. Frantzia XI. mendean zabaldu zen, eta Iberiar penintsulara XII. mendean eta XIII. mendearen hasieran ailegatu zen, Done Jakue bidea dela eta. Izan ere, bideak ospe handia hartu zuen eta, erromes ugari erakarrita, monasterioak zabaldu ziren, ermitak... Eta horiekin batera, arte erromanikoa. Dena den, románico hitza Charles de Gervillek erabili zuen lehen aldiz askoz beranduago, 1820an.

Penintsulan erromaniko-mota ezberdinak aurkitu ditzakegu: Pirinioetan, Iordiar erromanikoa; Gaztelan, harrizkoa;



Leoneko Sahagunen, adreiluzkoa... Euskal Herriari dagokionez, eraikin erromaniko gehienak Nafarroan eta Araban daude; Txorierri ez daukagu, eta Bizkaian banaka

batzuk daude. Azken horien artean aipatzekoak dira Galdakaoko, Fruizeko eta Barrikako parrokiak, eta Bakio inguruan, San Pelaio eta Zumetzagako ermitak, azken hori Mungiako lurretan egon arren.



Ibilbide proposamena

Mungiatik Bakiora doan bidean, laster dugu Larrauri eta ibilbidea bertako aparkalekuan hasiko dugu. Hamar kilometro eskaseko paseo erraza da, Zumetzagako basilikaraino joan-etorrian. Markaidara eta Jatabera doan bidea hartuko dugu. Hirurehun metrora baino gutxiagora, ezkerretara, errota baten antapara ikusiko dugu;

ur barik, gaur egun. Larrauriko eliza ostean, ezkerreko errepidea hartuko dugu, Jatabera doana, eta kilometro eskasera azalduko zaigu Zumetzagako ermitako bidea adierazten duen kartela, eskuinetara. Bide horretatik jarraituko dugu. Merezki du 300 metrora, eskuinean, dagoen iturbururaino jaistea: nahiz eta bide ondoan egon, ez da erraz ikusten, harrizko

estaldura du eta. Aurrera egingo dugu eta asfalto pista bihurtuko da. Aldapan gora egin, eta pista ermitaraino eramango gaitu arazo barik. Ermitara helduta, atzealdera joan beharko dugu erromaniko berantiarreko leihoa ikusteko. Leiho ederra da, ohi denez, landare-elementuak eta irudi ikaragarriak nahasten dituena.

Aukera ezberdinak ditugu itzultzeko: gogoia izanez gero, Jata mendia aldapa gogorretik igo dezakegu ala zuzenean Bakiora joan gaitzke inguruan hasten den baso-pistatik edo errepideari jarraituta. Guk Tallu mendia igoaz itzultzea erabaki dugu. Horretarako, ermitaren bazter batetik mendian gora doan pista hartuko dugu. Adi ibili beharko dugu, kilometro batera pista bitan banatzen da eta. Eskuinekoa hartuko dugu eta laster ailegatuko gara Tallu mendiko tontorrera. Handik behera, pistetatik jarraituko dugu eta beti eskuinetara eginez kanposantura ailegatuko gara, eta bertatik Larraurira. Gozatu ibilbideaz eta erromanikoz!

t: Itxaso Marina

Txorierrri Institutuan eraikin berria egitea aspaldi-aspaldiko eskaera izan da. Ikasleak, irakasleak eta langileak 1983ko urtarillaren 10ean sartu ziren eraikin nagusian: aurreko hiru ikasturteetan Larrazbetzuko eskoletan eta ondoko lonja batzuetan ibili ziren, eta 1982-1983 ikasturteko lehen hiruhilekoan, Galdakako institutuak utzitako lokaletan. Juan Luis Goikoetxeak, institutuko irakaslea izan zenak, aldizkari honetako orrialdeetan duela urte batzuk idatzi zuen moduan, Bilboko laugarren institutu legez abiatu zen, "herritarren eskariz eta ekinez, administrazioaren pasibotasunaren aurrean".

Urteak aurrera joan ahala, gero eta handiagoak egin ziren Txorierrriko herriak, eta institutua, hortaz, txiki gelditu zen bailarako ikasleak hartu ahal izateko. Lekuren falta dela eta, 1998-1999 ikasturtean, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza ezarri zenean, hasi zen Derioko eskolako eraikina erabiltzen. Institutuko eraikin berria, bestalde, 2010ean eraikitzeakoa zen, baina atzerapenen ondorioz, 2016ko udan barrakoiak jarri ziren sarrerako patioan, leku faltari aurre egiteko. Barrakoiak pasa den ikasturtera arte erabili dituzte ikasleak eta irakasleak.

"Lehenengo eta behin, eskerrak eman behar dizkiet ikasleen gurasoei. Izan ere, institutuaren egoeraren jakitun egonda, institutuan izan dute konfiantza eta erabaki dute seme-alabek bertan ikasten jarraitzea", adierazi du Ainhoa Aju-rriagogeaskoa zuzendariak. "Eta, jakina, ikasleei, urte askoan eraikin batetik bestera ibili behar izan dutelako, eta barrakoietan ere ikasi".

Instalazio berriak urtarillan bertan inauguratu badira ere, ikasleak eta irakasleak Aste Santuko oporren ostean hasi ziren haiek erabiltzen. Eraikin berriak 4.225 metro karratuko azalera du, hiru solairutan banatuta, eta bertan Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako (DBH) 1., 2. eta 3. mailetako ikasleen gelak kokatu dira. Hezkuntza Sailak ia 8,5 milioi euroko inbertsioa egin du instalazioetan, eta Derioko Udalak lurraz utzi ditu handiagotzea egiteko. "Sarrerako patioa barrakoiak kentze hutsa itzela izan zen, institutuari beste garbitasun eta argitasun bat ekarri zion eta. Gainera, patio hori berreskuratu dugu, eta buruan ideia ba-

Bete da aspaldiko eskaera



TXORIERRIKO INSTITUTUA

Urte luzeetan beste eraikin batzuetako instalazioak erabili eta berritu ondoren, Txorierrri Institutuko ikasle guztiak eraikin berean daude gaur eta eskaerari erantzuna eman zaio eta eraikin nagusiaren hegoaldean altxatu da ikasle guztiak hartu ahal izateko. Txorierrri eta bertoko ikasleak merezi duten institutua.

*"Eskerrak gurasoei,
erabaki dutelako seme-
alabek bertan ikasten
jarraitzea; eta,
jakina, ikasleei"*

tzuk ditugu, etorkizunari begira hura erabiltzeko. Bestalde, azpiegiturarako batzuk apirilerako erabiltzeko moduan bazeuden ere, irailean hasi ginen lehen solairua eta gimnasioa erabiltzen".

Laranja bizia

Eraikin modernoak da, gune zabalak eta gardenak dituen eta eraikin nagusiaren aldean nabarmen duena, batez ere laranja kolore biziagatik. Eraikin nagusiaren hegoaldean altxatu da azpiegitura berria, eta pasabidea egin da eraikin bietako lehen solairuak lotzeko. "Hortaz, ez dugu kalera irteten behar, eraikin batetik bestera joateko. Pentsa ezazue: eskolako eraikineko joan-etorriak

*Eraikin berriak 4.225
metro karratuko azalera
du eta Hezkuntza Sailak
ia 8,5 milioi euroko
inbertsioa egin du
instalazioetan*

normaltzat-edo hartzen genituen, baina pandemia garaian ikasgela batzuk Kultur Birikan atondu behar izan ziren, eta egunero gora eta behera ibili behar izatea ez zen batere erosoa". Aurreko lehen solairuan aipatutako DBHko ikasgelez gainera –guztira 21–, eraikin berrian kokatu dira banaketa-gelak, curriculum anitzeko gela, pedagogia terapeutikoko gela, teknologiko bi lantegi-ikasgela, musikako, dramatizazio eta ikus-entzunezko gela, zientzia-laborategia, plastika-gela, liburutegia, gimnasioa eta alda-gelak eta arkupea.

"Horiek guztiek aukera ematen digute institutuak dituen erronkei aurrera egiteko. Esate baterako, zientzia- eta teknologia-



harrakoietan ikasi ostean,
egun. Izan ere, antzinako
ean beste azpiegitura bat
o ikasleek azkenean dute

*“Zientzia-laborategiak
datorren ikasturterako
hornituko dira, eta
puntako teknologia
ipiniko da bertan”*

laborategiak datorren ikasturterako hornituko dira, eta, esandakoaren arabera, punta-puntako teknologia eta tresnak ipiniko dituzte bertan. Horri esker, eskola-saioa emateko beste modu bat eskaini ahalko diegu ikasleei, eta pentsatu dugu, beharbada, robotikari eta irudi-inprimaketari lotutako hautazko ikasgaia eskaini ahalko geniekeela DBHko bigarren mailako ikasleei”. Azaldu duenez, eraikin berrian denak elektronikoki funtzionatzen du, atek, pertsianek zein argiek; azken horiek, bestalde, bakarrik erregulatzen dira kanpotik sartzen den argitasuna zein den. Aire berritzen duen sistema ere ipini dute ikasgeletan, eta aire-kalitatea askoz hobea da.



Eraikin nagusian ere egin dira berritze-lanak: eraikineko hegaletako bat luzatu da, eta solairu bateko akustika hobetu

Aipatu moduan, gimnasio berria ere egin da, aldagelak eta dutxak. Ondorioz, bi gimnasio daude institutuan eta horiek biek zein eraikitako aterpeak ahalbidetuko dute zenbait ikasgeletako ikasleek aldi berean gorputz-hezkuntzako saioa egitea. Halaber, sarrerako patioa eta patio handia lotu dira pasabide baten bidez. "Oso-oso patio handia dugu orain. COVID-19a dela eta, DBHko ikasle batzuek ondoko parkean eman behar zuten atsedena, baina orain guztiak institutuan egon daitezke. Lau futbol-zelai ditugu patioan, eta haien barruan, saskibaloi-pistak. Hain patio handia dugunez, eroso garatu dezakegu Patio Aktiboa egitasmoa. Patioa gatazkak sortzen diren gunea eta unea izan ohi da, eta egitasmo horren bidez patioa dinamizatu eta elkarbizitzaren alde egin nahi dugu. Denetarik jolasak antolatzen dira horretarako, eta guztiek denetarik egin behar dute: sokasalto, zelai erreak, batxilergoko ikasle batzuek irakasten dituzten dantzak... Mahai joakoak ipintzeko asmoa ere badugu". Kanpoaldean ere aparkalekua atondu da, ikasleak modu seguruagoan autobusera sartzeko eta handik irteteko. "Lehen errepidea gurutzatu behar zuten, eta zebra-bidea egon arren, apur bat arriskutsua iruditzen zitzaigun eta laguntzen genien; orain zuzen-zuzenean sartzen dira autobusen aparkalekura eta ez dago inongo arriskurik".

Eraikin nagusian ere lanak

Beste aldetik, institutuko eraikin nagusian ere egin dira berritze-lanak. Besteak beste, eraikineko hegaletako bat luzatu da, bertan ikasgela osagarriak ipintzeko. Era berean, barruko gune batzuk birbanatu eta berrantolatuta dira, eta komunak egokitu. "Institutuak berak ordainduta, solairu oso bateko sabaia beherago ipini dira akustika hobetzeko. Nahiko txukun gelditu da, eta beste solairua ere egokitu nahiko genuke. Azkenik, areto nagusia

Elkarlana

Azpiegitura berriaren inaugurazio-ekitaldia urtarrilaren 18an izan zen. Bertan batu ziren Iñigo Urkullu lehendakaria, Jokin Bildarratz Hezkuntza sailburua, Begoña Pedrosa Hezkuntza sailburordea, Iñaki Orbe Hezkuntzako lurralde-ordetzaria eta Esther Apraiz Derioko alkatea. Institutuko gurasoen elkar-tearen ordezkariak ere egon ziren ekitaldian, Txorierriko eskola publikoetako zuzendariak eta ordezkari politikoak. Bertaratutakoek instalazio berriak bisitatu zituzten, Ainhoa Ajuriagogeaskoa institutuko zuzendariak lagunduta.

Ajuriagogeaskoaren hitzetan, Txorierriko hezkuntza-komunitate osoak ilusio handiz hartzen ditu eraikin berriak dakartzan onurak eta abantailak. "Ziur gaude bultzada handia emango digula elkarbizitza positiboaren alde. Gainera, etorkizunean

etorriko zaizkigun erronkei modu eraginkorrean erantzun ahal izango diegu". Marian Amandoz eta Rakel Gomez gurasoen elkar-tearen ordezkariak azpimarratu zuten, "eraikin berriak hobekuntza izugarria ekarriko du, ikasleek denbora luze-luzean leku batetik bestera ibili behar izan dutelako, edo barrakoieta ikasi".

Urkullu lehendakariak esan zuen kalitateko azpiegiturek harreman zuzena dutela kalitateko hezkuntzarekin. "Horretarako gaurkoa urrats sendoa da ikasleek zein irakasleek instalazio eroso eta eguneratuetan len egiteko, irakasteko eta ikasteko. Azkenik, Apraizek eraikin berria bailara osorako lorpen handitza jo zuen, eta nabarmendu zuen elkarlanari esker gauzatu dela. "Horretan Txorierriko ikastetxe publiko guztiek, gurasoen elkar-teak, udalek eta Hezkuntza Sailak hartu dute parte".



lortu dugu, lehen ez genuena. Han bilera handiak egiten dira gurasoekin, irakasleen heziketa, hitzaldiak, kontzerturen bat...".

2022-2023 ikasturtean, DBHko eta Batxilergoko 780 ikasle, 96 irakasle eta 16 langile daude Txorierriko Institutuan. DBHko 1., 2. eta 3. mailetako ikasleek gelak eraikin berrian kokatu dira, eta DBHko 4. mailako eta Batxilergoko ikasleek ge-

lak eta Zereginen Ikaskuntzarako Gela, eraikin nagusian. Azken hori da hezkuntza-premia bereziak dituzten eta Irakaskuntza Ertainetako eskolaratze arruntan sartzeko baldintzak betetzen ez dituzten 16 urtetik 20 urtera bitarteko ikasleentzat. "Institutuan ikasle guztiak izatea, elkarrekin eta oso instalazio eroso batzuetan, oso-oso pozgarria da guretzat".



Txorierrin gure artean euskaraz berbaz

txori tokia



TXORIERRIKO UDAL
EUSKALTEGIA



EUSKALTEGIETAKO IKASLEENTZAKO 2023KO DEIALDIA

B1 Erabiltzaile independentea

B2 Erabiltzaile aurreratua

C1 Erabiltzaile gaitua

C2 Erabiltzaile aditua

EBALUAZIOA EUSKALTEGIETAN

A1 **A2**

DEIALDI IREKIA

B1 **B2** **C1** **C2**

Informazio gehiago:
HABE.euskadi.eus



Herriko Plaza, 3 - DERIO



Tel. 94 454 00 62 - Fax. 94 454 27 38



euskaltegia@txorierrri.eus

Santimamiko jaiak arriskuan

a: Santimamiko jai-batzordea

Abuztuaren 17an Santimami da, eta Zamudioko eta Derioko lurretan dagoen ermitan jaiak izan ohi dira hiru egunetan, hilaren 16tik 18ra hain zuzen ere. Jaiak "betidanik" egin dira eta, nagusienetakoek gogoratzen dutenez, ekin-tzak ermita zaharrean ere eginak dira; ermita hori beste leku batean zegoen. Hala ere, jai-batzordeak erabaki gogorra eta zaila hartu behar izan zuen iaz: egun bakarreko jaiak antolatzea. "Egoera larria da. Joan den urtean, jai-batzordean 6-7 lagun ibili ginen kudeaketa-lanak egiten: planifikazioa, ekintzak kontratatu, dirulaguntzak eskatu eta justifikatu... Baina lagun-kopuru hori ez da nahikoa jai-egunetan bertan izaten diren ekintzak aurrera ateratzeko. Horregatik erabaki genuen jaietako egunak murriztea. Pandemia dela-eta jaiak bi urtean bertan behar utzi ondoren, jaiak berriro antolatzea inportantetzat jo genuen, baina egin beharreko ahalegina oso handia izan zen. Zenbait lan aldi berean egin behar dira, eta pertsona batzuek momentu batzuetan lagundu ziguten arren, ezin izan genien lan guztiei heldu", azaldu dute.

Gainera, aipatu duten moduan, jai-batzordeko kide batzuk «nagusitxoak» dira eta jadanik ezin dute gazte zireneko erritmoan eta bizitasunean lan egin. "Kide batzuek 20 urte baino gehiago daramatzate jai-batzordean, eta ordezkorik ezekan hura desagertukoda". Jai-batzordeko kide-kopuru egokiari dagokionez, azaldu dute jaiak antolatzeko nahikoa dela 8-9 lagunek osatutako taldea, baina lagun gehiago behar direla jaietako egunetan ekintzak aurrera atera ahal izateko. "Batez ere momentu kritikoetan, zereginak batera etortzen direlako: adibidez, mus lehiaketa

Herritarrei halabeharrez egin die deia Santimamiko jai-batzordeak, bertan parte hartu dezaten. Izan ere, kide gutxi dira antolakuntza- eta laguntza-lanetan eta ez dakite aurten jaiak prestatzeko moduan egongo diren. Egoera hain da larria, ezen adierazi baitute jaiak desagertzeko zorian egon litezkeela.



izaten den bitartean, txanda egin behar da txosnan, gaueko tortillak egiten hasi eta bestelako kudeaketak egin. Iazko jai-egitaraua erreferentziatzen hartuz gero, esaterako, une batzuetan 15-16 pertsonaren laguntza beharko genuke. Nolanahi ere, bakoitzak noiz lagundu ahal dugun ere kontuan hartzekoa da: bakarrik ekin-tza zehatz batean lagundu ahal izatea eta egun osoan laguntzeko aukera izatea ez dira berdin".

Jarrera proaktiboa

Laguntza dena dela ere, ongi etorria da Santimamiko jai-batzordean. "Ez ga-

biltza profil zehatz bateko lagunak bila; animoa eta jarrera proaktiboa izatea nahikoa da. Guztiontzako zereginak izaten dira". Eta, egia esan, zeregin asko egoten dira ospakizun-ekitaldien eta jai-giroaren atzean. "Jaiak baino lehen, adin guztientzako ekintzak antolatu behar dira eta horiek eskaintzen dituzten enpresekin harremanetan ipini. Logistika-arloko gauzak ere kontuan hartu beharra dago: komunak, edariak eta janaria, izotzak, sukaldeko materiala erosi, lehiaketetarako sariak erosi, ermitaren ingurua garbitu eta jai-gunea prestatu, txosna ipini... Bestalde, txosnan edariak

auzoKide
Finken administratzailea
LORENA GAMBOA AGUIRRE
Txorisolo 4, behea B 634 410 470
48150 SONDIKA auzokidefincas@gmail.com

Goiri'78 s.l.
Zerbitzu ofiziala
Txorierrri et., 46
48150 Sondika Bizkaia
94 453 25 15
94 453 39 31

izpilen
PARAFARMACIA • BELAR DENDA
Sabino Arana, 3 Ionja - 48150 SONDIKA (Bizkaia)
946 558 000 - 689 998 843 - izpilen@gmail.com



*“Iaz 6-7 lagun ibili
ginen jai-batzordean,
baina kopuru hori ez da
nahikoa jai-egunetako
ekintzak aurrera
ateratzeko”*

*“16 bat pertsonaren
laguntza beharko
genuke batez ere
momentu kritikoetan,
zereginak batera
etortzen direlako”*



*“Abuztuan Txorierrin
gertatzen garen askok
oso ondo pasatzen dugu
Santimamiko jaietan:
oso giro polita izaten da”*

atera behar dira jai-egunetan, eta janaria prestatu. Sardina-jana, txitxi-burruntzia, txokolatea... ere prestatu behar dira txosnatik kanpo, eta lehiaketetako zehetasunak eta sariak prest eduki. Era berean, garbitze- eta atontze-lanak egin behar dira ekintzen aurrean eta ostean: parrilak prestatu, mahaiak antolatu, ermita mezarako prestatu... Baita ekintzak egitera etortzen direnei harrera egin ere, eta haiei adi egon. Azkenik sorgina erre behar da”. Alabaina, sorgina erreta ez da lana amaitzen. “Txosna, ermita eta jai-eremua jaso eta garbitu behar dira, eta gastuen kontuak egin eta udaletxean

aurkeztu”.

Santimamikoak egunean gozatzeko jaiak dira, familian eta lagun artean. Berbena edo kontzertu handirik barik, adin guztietako ekintzak izaten dira: lehiaketa gastronomikoak, mus-txapelketa, umeentzako herri-kirolak eta ekintzak, meza, fanfarrea, herri-bazkaria... “Ezagutzen duguna eta egiten dagiguna antolatzeko joera dugu, horrek antolakuntza errazten duelako. Hala eta guztiz ere, ideia berriak beti dira ongi etorriak eta proposamenak entzuteko prest gaude. Abuztuan Txorierrin geratzen garen askok oso egun onak pasatzen

ditugu Santimamiko jaietan: oso giro polita izaten da, euria egiten duenean ere bai!”. Horrela, bada, deia egin diete jai-batzordean modu batean edo bestean parte hartzeko prest dauden guztiei. “Ea elkarrekin jaiei bultzada berria ematerik dugun! Lan batzuk korapilatsuak dira, eta beste batzuk errazagoak, baina guztiok lagundu ahal dugu, guztiok dakigulako gauza horiek egiten”. Jai-batzordean parte hartzeko, mezua bidali behar da santimamielkartea@gmail.com helbide elektronikora. “Animatu, Santimamiko jaiak arriskuan daude eta!”.

ADARVE KAFETEGIA

Gosariak
Plater konbinatuak
Pintxoak
GIRO ONA

Sollube, 2 DERIO Tel: 94 608 95 31

aldeko
hortz klinika
Tel.: 94 454 15 87

Anuska Prieto Aguilar
Odontologoa

Urte 7, behean
48160 DERIO (Bizkaia)

—Especialitate guztiak
zentro bakar batean
—Aurrekontua doan
—Especialitatea:
umeak

ArtileArtean

Mungialde, 4 - DERIO
946 240 343 / 665 702 751
www.artileartean.com

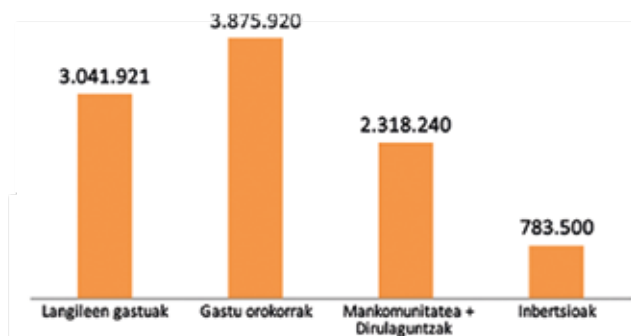
Txorierriko udalak, 2022ko gastu-aurrekontuetan

t: Jose Luis Barrenetxea / i: Udalak

Gastu arruntek pisu nagusia dute udal-aurrekontuetan. Aurrekontuen zatirik handiena osatzen dute hiru kapitulu hauek: langileen gastuak, gastu orokorrak eta Mankomunitateak gehi dirulaguntzen transferentziak. Idazki honetan, hiru horiek eta inbertsioak eta haien arteko lotura aztertuko ditugu herriz herri.

Barra-grafikoetan kopuru absolutuak azalduko dira; zirkulu-grafikoetan, bakoitzaren pisu erlatiboak ehunekoetan; eta hirugarrenean, biztanleko zifrak. Beste gastu garrantzitsu bat finantza-gastuetan egon daiteke, finantza-erakundeekin maileruak sinatzen direnean. Nolanahi ere, Txorierriko udalen kasuan, maileguk oso zorpetze-maila txikia eragiten dute: ez dago Sondikan, Loiu, Derion eta Zamudion; eta Larrabetzun eta Lezaman eramangarria da. Azken udalerri horietako finantza-karga, interesak eta amortizazioak 22.468 eta 25.334 eurokoak dira hurrenez hurren.

Grafika horietan azaltzen diren lau kapituluak banan-banan zehaztuko ditugu ondorengo lerroetan. Langileen gastuak dira langile funtzionarioei, estatutupekoiei eta laboralei ordaintzeko erabiltzen den dirua, baita hautapenezko kargudunei edozein kontzeptugatik ematen zaizkien ordainsariak ere. Gastu orokorrek, bestalde, udal-gasturik handiena ekartzen dute: materiala erostea, bulegoetarako eta informatikarako gaiak, hornidura-gastuak, energia eta erregaiak, arropa, elikagaiak eta tresneria, herri-konponketak, mantentze-lanak eta artapenak. Mankomunitateari eta dirulaguntzen transferentziei dagokienez, gasturik handiena Mankomunitateari egiten zaion diru-ekarpena da: % 80 inguru. Mankomunitateak kudeatzen ditu gehienbat kaleak garbitzea, herri-argiteria eta hondakinak biltzea, eta neurri txikiago batean, euskara, lana eta enplegua, genero-berdintasuna, osasuna, hezkuntza, gazteak eta galdutako animaliak. Familientzako eta herriko elkar-



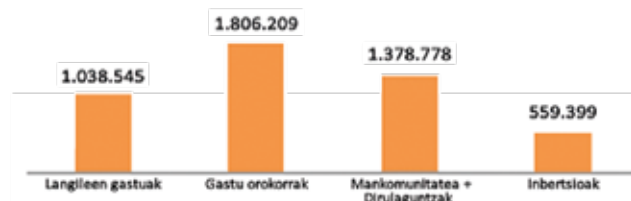
Derio:
10.121.117 €



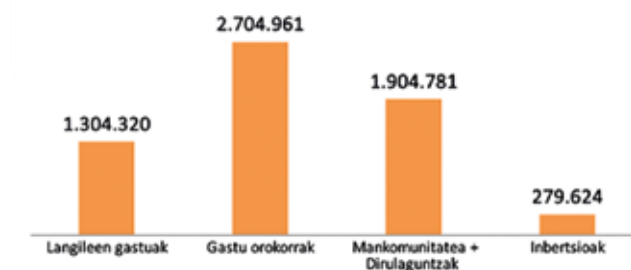
Larrabetzu:
3.470.052 €



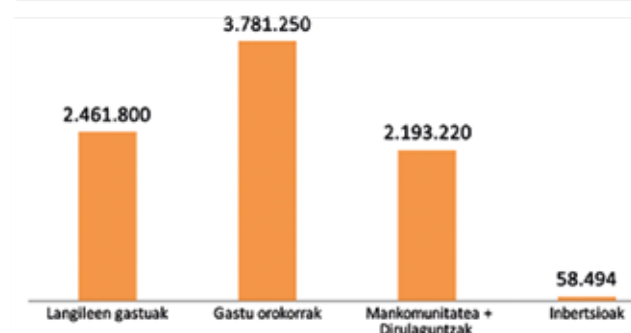
Lezama:
3.130.364 €



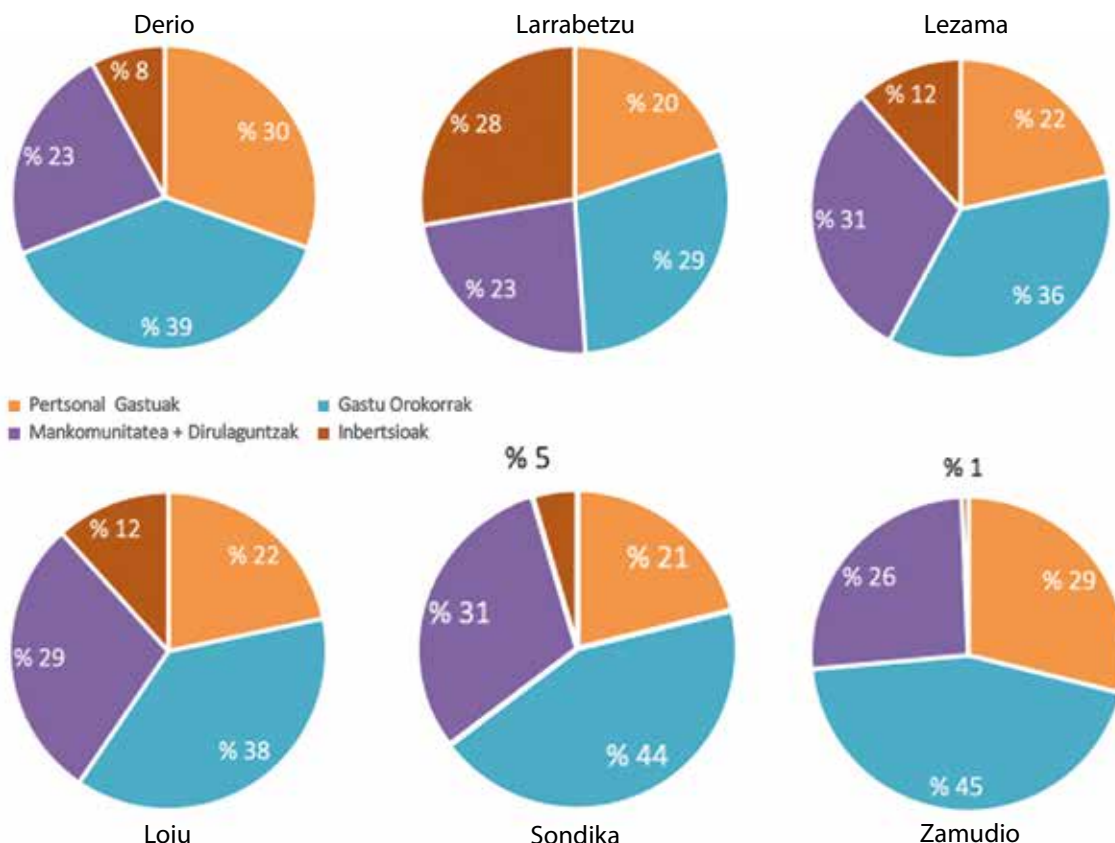
Loiu:
4.828.750 €



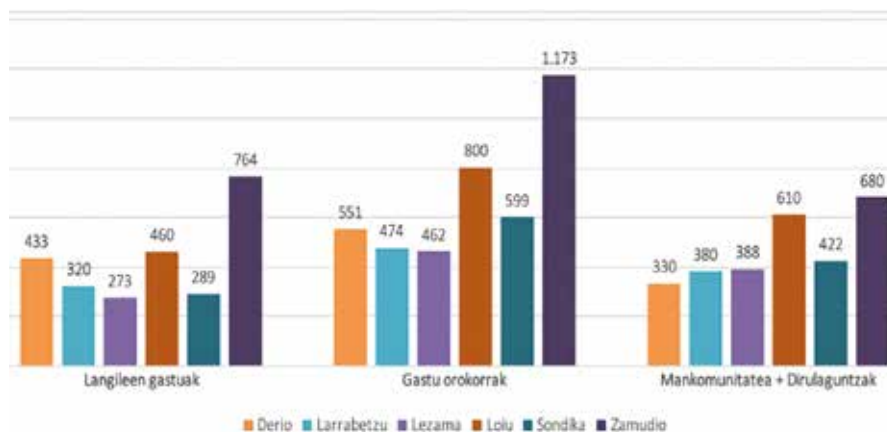
Sondika:
6.203.716 €



Zamudio:
8.601.714 €



2022ko gastuak biztanleko



teentzako dirulaguntzak, berriz, % 15-20 dira, eta, halaber, bazkide izategatik kanpoko erakundeei ordaintzen zaien kuota ere kontuan hartu behar da: Eudel, UEMA, Jata Ondo... Azkenik, inbertsioak bideratzen dira azpiegitura-gastuetara, iraupen luzeko ondasunetara eta izaera immateriala duten erosketa ez suntsikorretara; lurak, eraikinak edo epe luzerako makineria erosteari lotutako gastu finkoak dira. Zamudioren kasuan, kapital transferentzietan 60.100 euroko

dirulaguntzak daude jarrita, inbertsio moduan hartu daitezkeenak; guztira 118.594 euroko kopurua osatuta. Udalak lau bide ditu inbertsioei aurre egiteko: sarrera arrunten eta gastu arrunten artean aurrezki garbia lortu; Aldundiaren eta Eusko Jaurlaritzaren dirulaguntzak jaso; hirigintza-jarduerako eskubideetatik diru-eteekin atera; edo finantza-erakundeekin mailegua formalizatu, hau da, zorpetu.

Hala ere, aurrekontuetan agertzen diren kopuruak eta gero benetan erabiltzen

direnak ez dira beti bat etortzen. Horrela, bada, aipatutako hiru kapituluetan desbideratze txikiak egon daitezke, eta nabarmenak, inbertsioetan. Sarritan, urte baterako aurreikusitako inbertsioak hurrengo urteetan eginez joaten da, eta, hortaz, zeharo aldatzen dira grafikoetan azaltzen diren kopuruak. Horren adibide, Larrabetzuko inbertsioetako kopuruetan udaletxearen berriztapen integrala dago sartuta, datozen urteetan burutzen joango dena. Biztanleko grafikoetan jaso dira aurreikusgarriago diren hiru kapituluak. Loiu eta Zamudioko zifra handiak izaten dira, alde batetik, euren jarduera ekonomikoagatik, eta bestetik, erlatiboki biztanle gutxi dutelako. Deriok, ordea, erlatiboki biztanle-kopuru handia du eta, ondorioz, zifra txikiagoak ditu.

Langileen gastuak, gastu orokorrak eta Mankomunitateari eta dirulaguntzei lotutako gastuak batera aztertu behar dira, inbertsioekin batera, udalen jasangarritasuna bermatzen dute eta. Neurri handiago edo txikiago batean, guztiek dute inbertitzeko asmoa, nahiz eta inbertsioa epe luzerakoa izan. Aipatutako kapituluak eta zorpetze orekatua izatea ezinbestekoak dira udalerrien zerbitzu eta baliabideak egoki garatzeko.

a: Itxaso Marina / a: Kukudantza

Rakel Gomez Villaluenga Kukudantza elkartearen presidentea da, eta Ainara Mendoza Oran, idazkaria. Kontatu digute elkarteak iturburu duela haren ki-deek duten sozializatzeko eta aisialdia emateko beharrian. "Autonomoak gara eta, hortaz, oso ordutegi kaskarra dugu, eta lanaz aparte, beste jarduera batzuk egiteko eta bizitza sozialerako aukera gutxi. Dantzatzea gustatzen zai-gu eta hasi ginen inguruko beste uda-lerri batzuetan antolatzen diren ekin-tzetara eta jaialdietara joaten. Izugarri gustatu zitzaigun giroa eta pentsatu genuen Derion ere elkarte sortu ahal genuela. Gainera, modu ezin hobea da dibertitzeko, ariketa fisikoa egiteko, bu-rua zein gorputza aktibatze eta beste pertsona batzuekin egoteko".

Elkartean zazpi emakume hasi ziren, baina dantza-saioren batean 20 lagun baino gehiago batu dira. "Bi irakasle ditu-gu eta dantzak beste udalerrri batzue-tan ere irakasten dituzte; hori dela eta, batzuetan hango lagunak gurera etor-tzen dira. Era berean, diskoteketara joa-ten gara dantzatzera eta bertan nahiz lehen aipatutako ekintzetan-eta lagun berriak egin ditugu". Entseguak Kultur Birikan egiten dituzte. "Egia esan, gure beharrianetara hobeto egokitzen den beste leku bat behar dugu, eta horren zain gaude. Kultur Birikako aretoa baka-rrik asteen behin erabili ahal dugu eta, gure lanaren ordutegia dela eta, saioak 21:00etatik 22:00etara izaten dira. Gure lokala izanez gero, alde batetik, handitu ahalko genituzke egutegia eta ordutegia, eta partaideei zein gainerako herritarrei eskaintza zabalagoa egin; eta bestetik, beste udalerrri batzuetan moduan, ekin-tzak antolatu ahalko genituzke, esate-rako, jaitxoak edo *master class*-ak eta ikastaro trinkoak". Lokal horren ezau-garri dagokienez, aipatu dute zabala

*"Modu ezin hobea da
dibertitzeko, ariketa
fisikoa egiteko, burua
aktibatze eta
sozializatzeko"*

Poztasun-injekzioa

KUKUDANTZA TALDEA, DERIO

Derioko emakume-talde batek Kukudantza elkarte sortu berri du. Sozializatzeko eta dibertitzeko gainera, elkartearen helburua da dantza karibetarrak eta beste kultura batzuetako dantzak ikastea eta horiek herritarrengana hurbiltzea. Bestalde, aldarrikatzen dutenez, dantzak zoriona ekartzen du eta izaera ere aldatu diezaguke. Dantza egin dezagun, beraz.



Ongintzako dantza-jaialdia

Elkarte berria izan arren, haien lehen ekitaldi handia antolatzen hasi dira: Gure Señeak elkartearen aldeko ongintzako dantza-jaialdia. "Partaide guztiok ezagutzen dugu Gure Señeak elkarte modu zuzenean edo ez zuzenean, eta ondo dakigu euren helburuak zeintzuk diren. Pandemiak kalte handia ekarri die, zeren eta urtean zehar dirua batzeko egin ohi dituzten ekintzak bertan behe- ra utzi behar izan baitituzte. Jaialdiaren sarreren bidez eta txosnan batzen den dirua haien izango da oso-osorik". Jaialdia ekainaren 3an izango da arratsal-

dean. "Bi ekintza izango dira. Lehenengo eta behin, hainbat dantzaren erakustal- dia egingo da: dantza karibetarrak, gre- koak, flamenkoa, sabel-dantza... Gero, dantza-saioa egongo da, talde kubatar batek girotuta. Sarrera-txartelak inde- pendentek izango dira eta bi ekintze- tatik batera edo bietara joan ahal izango da. Herriko zein kanpoko dantza-taldeak gonbidatu ditugu, eta batzuek jada erantzun diguten arren, oraindik beste batzuen konfirmazioaren zain gaude. Ondorioz, datozen hilabeteetan eman- go ditugu zehetasun gehiago".



izan behar dela, zutabe barik, horma batean ispiluduna eta akustika eta aireztatze ona duena.

Batez ere saltsa eta bachata ikasten dute, baina dantza-mota askotara daude zabalik: txa-txa-txa, merenguea, quizomba... "Edozein adinetako pertsona da elkartean ongi etorria. Baldintza bakarra da ondo pasatu nahi izatea". Beren hitzetan, Kukudantzan parte hartzeko ez da beharrezkoa aurretiko trebakuntza izatea: dantzatzeko ekinaren ekinez ikasten da, pausoz pauso. "Urtebete baino gutxiago daramagu dantzatzeko eta hasieran zail egiten zitzaizgun mugimenduak koordinatzea eta dantza baten eta bestearen pausoak ez nahastea; hala ere, aurrera eginez eta ikasiz joan gara". Azaldu moduan, nes-



ken pausoak ikastea askoz errazagoa da. "Bakarrik zure pausoak ikasi behar dituzulako; mutilak, berriz, bere pausoak ikasi behar ditu, eta neskari helarazi beharreko zeinuak zeintzuk diren jakin, bikotekidea berak zuzentzen duelako. Dena dela, neska askok mutilen pausoak ere ikasten dituzte, nahi dutelako edo, beste dantza-mota batzuetan moduan edo gehienetan moduan, mutil gutxi daudelako. Gurera mutilen bat etortzen da. Bestalde, jakina, dantzaren arabera errazagoa edo zailagoa da, eta exijentzia, handiagoa edo txikiagoa".

Harrera ona

Lehen pausoak egin zituztenean, atak zabaltzeko jardunaldiak egin zituzten eta oso harrera ona izan zuten.

"Ez da bakarrik dantzatzea: pertsonekin dantzatzeko duzu eta harremanak sortzen dira"

Horregatik uste dute elkarte herrian sustraitu daitekeela. "Ez da bakarrik dantzatzea: pertsonekin egiten duzu dantza eta harremanak sortzen dira. Sozializatzeko oso modu naturala eta berezia da. Gure artean sortu den lotura hain da handia badirudiela bizitza osoa elkarrekin eman dugula. Halaber, diskotekara edo jaialditxoetara joaten zara eta berdin-berdin dantzan egin zenezake 20 urteko lagun batekin edo 70 urteko batekin, edozein arrazatako lagunekin... Gainera, jendea dantzatzeko ikustea ere gustatzen zaigu, eta haien pausoei erreparatu. Oso giro polita eta atsegina dago".

Amaitzeko, azpimarratu dute dantza-tzeak dakarren zoriona. "Oso gauza positiboa da, laguntzen duelako lotsa galtzen, sozializatzen, arazoei beste indar batekin heltzen... Gorputzeko atalak koordinatzen ere laguntzen du, eta pausoak ikasi behar direnez, burua entrenatzen. Izaera ere apur bat aldatzen duela uste dugu! Izan ere, dantza poztasun-injekzioa da". Horregatik jarraituko dute dantzatzeko eta hark dakarren poztasuna kutsatzen.

Centro Dental
Txorierri

Rocío Astorkia Bordegaray
Col. nº 48000759

Ainhua Rodríguez Mella
Col. nº 48001337

Igone Nieto Hernández
Col. nº 48001462

Mixine 7, behea - 48150 Sondika
(geltoki aurrean)
Tfno.: 944 711 639 - Larrialdiak: 670 985 885
www.cdtxorierri.es

ORTODONCIA21

Enaitz
TABERNA

Ogitartekoak 94 455 42 15
Anoak Garaioltza, 74
Plater konbinatuak 48196 Lezama

XURREGOITI
JATETXEA

Laurrota etorbidea, 27
48180 Lodu-Bizkaia
T-Faxo: 94 453 24 40
restauranteaurogoiti.com

ama
taberna

Leizaola plaza, 7 - behea (ZAMUDIO)
94 655 93 69

elekma

URRATZAREN BAT DUTEN ETXETRESNA ELEKTRIKO BERRIKI
TELEBISTAK ETA ETXETRESNA ELEKTRIKO TXOIAK

Lehenengo martak • Prezioak onak
BOSCH, SIEMENS, BALAY

Txerri etorbidea, 25-3.N. 48180 Lodu
T: 944 599 232
www.elekma.es

Urte berria, berbalagun berria

Ohikoa denez, asmo onez beteta etorri zaigu urtarila eta horietako bat euskara hobetzea edo euskaraz gehiago egitea da, ziur asko. Berbalagun egitasmoa tresna eraginkor baino eraginkorragoa da helburuei heltzeko, beste euskaldun batzuekin eta gure asmo berak dituzten beste lagunekin harremanetan ipintzen gaituelako eta aisialdia euskaraz emateko aukera ekartzen digulako. Gainera, izena ematea ikasturte osoan dago zabalik.

Txorierritar guztiek dute berbalagun-taldeetan parte hartzeko aukera, etxetik hurbil-hurbil. Egitasmoak elkartzen ditu euskaraz egiteko ohitura duten lagunak eta mintzapraktika egin nahi dutenak, astean behin eta nahi dutena egiteko: kafe bana hartu, solasaldian ibili, paseoa egin... Partaideak euskaraz aritzen dira eta praktikaren bidez lortzen dute ahozkoa hobetzea, ezagutza handitzea, harremanak euskaraz lantzea eta euskararen kale-erabilera handitzea.

Bestalde, berbalagun batzuek menditaldea osatu zuten duela urte batzuk eta harrezkero martitzenetan ibiltzen dira mendirik mendi, Bizkaiko parajeak deskubritzen. Era berean, aukera dago beste

herri batzuetako berbalagunekin hainbat ekintzatan parte hartzeko, hala nola irte-eretan, afarietan eta ikastaroetan. Horren harira, aipatu beharra dago martxoaren 11n Aramaioko sagardotegi batera joango direla AEK Txepetxa euskaltegiko lagunekin batera; gainera, aukera aprobe-txatuko dute ingurua ezagutzeko.

Azkenik, Gurasolagun egitasmoa aukera ederra da seme-alabak dituzten txorierritarrentzat. Bertan batzen dira euskaraz hitz egiteko ohitura duten gurasoak eta euskaraz egiteko zailtasunak dituztenak, umeekin batera zenbait ekintza euskaraz egiteko, adibidez, jolasak eta tailerrak. Izan ere, gurasoak eredu dira seme-alabentzat!

Berbalagun egitasmoan zein Gurasolagun egitasmoan izena emateko, 660 270 706 telefono-zenbakira deitu daiteke, edo txorierrri.berbalaguna@gmail.com helbide elektronikora mezua idatzi. Txorierrriko euskara elkarteetan, euskaltegietan edo Mankomunitatean ere galdetu daiteke. Ikasturte honetako leloak dioenez, "mintzapoza" praktikatu. Gainera, aukera da Euskaraldiari jarraitzea egiteko eta hizkuntza-ohiturak aldatzen segitzeko.



**berba
Lagun**

telefonoa:
660 270 706

e-maila:
txorierrri.berbalaguna@gmail.com

antolatzaileak:
TOTOAN TEEF
Txorierrriko Zerbitzuen
Mankomunitatea





Koopera

t/a: Cáritas

Caritas Bizkaiak sustatutako gizarte-ekimeneko kooperatibek eta gizarteratze-enpresek osatzen dute Koopera. Bere helburua da gizarte-bazterketako egoeran edo arriskuan dauden pertsonak laneratzea eta gizarteratzea, hainbat esparrutako jarduerak eginez: ingurumen-zerbitzuak, berrerabiltzea eta birziklapena (nagusiki kontsumo osteko ehungintzan), kontsumo jasangarria, prestakuntza, pertsonenganako arreta eta helburu hori betetzen lagun dezaketen beste jarduera batzuk. Caritaseko 500 boluntariori baino gehiagori esker da posible proiektua garatzea.

Nora joaten da Koopera Caritasen edukiontzian uzten duguna? Zer egingen da horrekin?

Kooperako bilketa-lantaldea arduratzen da edukiontzia husteaz; astean zenbait aldiz husten dituzte eta, urte sasoiaren arabera (armairuak aldatzeko sasoiak...), bilketa-maiztasuna moldatzen dute. Handik, berrerabili eta birziklatzeko Mungiako hautaketa- eta

sailkatze-instalazioetara eramaten da, KooperaReusing Centerreara, alegia. Arropa, oinetakoak, liburuak, jostailuak eta etxetresna elektriko eta gailu elektroniko txikiak jasotzen dira batez ere.

Behin instalaziora iritsitakoan, produktu guztiak tratatu, prozesatu eta prestatzen dira, berrerabili edo birziklatzeko. Arropari dagokionez, jasotakoa tratamendu- eta prozesatze-zirkuitora pasatzen da, non aztertu, sailkatu eta aukeratu egiten den, zein janzki-mota den, zer egoeratan dagoen edo zein sasoiaren erabiltzeko den kontuan hartuta.

Zer dira Koopera Store direlakoak (Koopera dendak)?

Bigarren eskuko arropa-dendak dira familia osoarentzat. Aukeraz beteta egoten dira, eta estilo askotarikoetako jantziak izaten dira, benetako vintage arropa edo diseinatzaile handien markak ere bai. Bizkaietan 11 Koopera Store daude (<https://www.koopera.org/kooperastore-donde-estamos/>). Bezeroei esker, kontzientzia soziala eta ekologikoa duen proiektua finantzatzen eta akibatzen da. Kontzientzia sozialekoa, haien erosketek gizarteratzeko

Edukiontzia Txorierrin?

Derio:

- Gernikako Arbola 4 (2 edukiontzi)
- Bestorrene 7

Larrabetzu:

- Lehendakari Agirre kalea- Frontoia

Lezama:

- Garaioltza kalea 78
- Frontoiaaren atzean

Loiu:

- Zabaloetxe etorbidea, aparkalekua-aren ondoan
- Larrondo

Sondika:

- Jose A. Agirre Lehendakaria 37
- Erremitteria – Kultur Aretoa

Zamudio:

- Psikiatria ospitalea. Errehabilitazio unitatea 45
- Elexalde plaza, elizaren ondoan
- Ganekogorta 2

lanpostuak sortzen dituztelako; eta ekologikoa, bigarren aukera bat ematen diegulako berrerabiltzeko egoera paregabearen dauden jantziei, eta, hala, ingurumenarentzat mehatxua eragingo luketen janzki berriak sortzea eragozten delako.



a: Nataliya Vaitkevich
(www.pexels.com)

t: @txiribitakosme / a: www.squarespace

Curcubita pepo L. Guztiok ezagutzen dugu kalabaza, eta, beraz, ez da beharrezkoa azaltzea nolakoa den. Barietate batzuek Ekialde Ertainean dute jatorria, eta beste batzuek, Amerikan. Gaur egun barietate asko daude eta mundu osoan landatzen dira. Oinarritzko osagarria da sukaldetan; hala ere, ekarpen gehiago egin diezazkiguke.

Propietate dietetikoak

Kalabaza A bitaminan oso aberatsa da: bitamina hori ezinbestekoa da ikusmen ona izateko. Egunean 100 gramo kalabazak ematen digu behar dugun balio osoa. Era berean, aberatsa da hurongo bitamina eta mineral hauetan: C bitamina –antioxidatzaile handia dena–, kobrea, manganesoa, B6 bitaminan, magnesioan eta fosforoan. Bere kolore laranja adierazten duenez, oparoa da beta-karotenoetan, lagungarriak direnak prebenitzeko bihotzeko gaitzak eta zahartze-errotutako endokate-prozesu asko. Halaber, flabonoide asko ditu, erradikal aske txarrak suntsitzen dituztenak. Triptofanoa ere badu, lasaigarria dena eta lo hobetzen duena; hortaz, ideia ezin hobea da kalabaza-krema afaltzea. Gainera, zuntz gehien duen barazkietako bat denez, oso gomendagarria da heste-igarotzerako. Beste aldetik, haziak aberatsak dira nutriente askotan, hala nola fosforoan, zinkean, magnesioan, E eta A bitaminetan, proteinetan eta omega-3 gantz-azidoetan; azken horiek behar-beharrezkoak dira burmuina eta nerbio-sistema ondo ibiltzeko.

Sukaldean

Barazki hau modu askotan prestatu daiteke. Izan ere, esan moduan, mundu

Kalabaza

osoan landatzen da eta kultura bakoitzak bere ohiturak ditu. Mamia erabili daiteke gisatuak, lapikokoak, pureak eta zopak egiteko; lurruntan eta labean ere egin daiteke. Halaber, gozokiak prestatzeko erabili daiteke, esaterako, konpota, marmelada, irabiatuak eta tartak. Kalabaza-loreak gozo-gozo daude, irin-pastan pasatu eta frijituz gero: gosegarri moduan hartu daitezke. Bestalde, aurreko lerroetan aipatutako nutrienteak direla eta, oso gomendagarria da haziak hartzea: entsaladetan edo mazedonietan erabili daitezke, edo pipitak moduan jan.

Propietate sendagarriak

Beste propietate batzuen artean hauek aipatu daitezke: lasaigarria da, diuretikoa, laxantea, bihotzerako bizkorgarria, erreminalizatzailea, antidiarrreikoa, hormoneterako bizkorgarria eta afrosidiakoa. Kalabazaren mamia errea edo egosia hartzeak eragin diuretikoa eta hantura-contrako arina du. Gomendagarria da giltzurrunetako gaitzak, hemorroideak edo digestio-arazoak –bihotzerrea, digestio astunak edo idorreria– dituztenentzat. Idorreria larria izanez gero, goizean, baraurik, mamiaren ura hartu daiteke azukre apur batekin.

Haziak bermifugoak dira; hau da, parasitoak heste-hormetatik askatzen laguntzen du (behin askatuta, libragarriak hartu behar dira). Ezin hobea da hezte-zizareak dituzten umeentzat: haziak eta apur bat ur edo esne erabilia egin daitezke ahiak.

Insomniorako edo gernubideak handituta izanez gero, pipitak egosi daitezke (oskola kenduta), eta uretan edo esnetan xehatu; errezeta hori prostatarako bizkorgarria ere bada.

Azkenik, erredurak, hanturak eta abzesuak tratatzeko, hosto garbiak eta txikituak erabilia txaplata egin daitezke; erreduretarako eta kolpeetarako ere erabili daiteke txikitutako mamia, eta narritadurarik izanez gero, mamiari almen-dra-olio apur bat gehitu ahal zaio.

Erabilera kosmetikoak

Kalabazaren mamia erabilia prestatu daitezke aurpegi-maskarak, azala hidratatzeko, leuntzeko eta sakon

garbitzeko. Era berean, baliagarria da erredurak arintzeko eta puntu beltzak kentzeko. Kalabazaren hazien olioak da gantz-azido esentzial gehien duen landare-olioetako bat, eta gomendagarria da azal siku, ezkatadun, arrakaladun eta helduetarako, eta larruazaleko ildak txikitzeko. Kalabaza-maskara hidratatzailea eta esfoliatzailea

Osagaiak: koilarakada bat kalabaza-pure (ura erabilia bakarrik egina), kalabazaren hazi ehokak, koilarakada bat almendra-olio, edo koko-olioa, oliba-olioa... Nahi izanez gero, koilarakada txiki bat kanela edo intxaur muskatu ere erabili daiteke. Osagaiak nahasiko dira, pasta homogeneo bat lortu arte. Aurpegian 15-20 minutuan izango dugu. Noizean behin masajea emango dugu. Ur epelarekin garbituko dugu.

Ortuan

Bazka-kalabaza ganadua elikatzeko: txerriak gizentzeko erabili daiteke, eta behiek esne gehiago emateko. Euliak eta eltxoak animalietatik urrun egoteko, abereen ilajeen kalabaza-loreen ura ezarri daitezke.

Bitxikeriak

Kalabaza-barietate asko daude: hainbat tamainatako eta formatakoak, guk jateko; ganadurako bazka direnak; eta gozokitarako kalabaza, *Curcubita maxima*, gozogintzan aingeru-adatsa egiteko erabiltzen dena.

Eva Bronzini
(www.pexels.com)



a: Santiago José Calvo (www.pexels.com)

TALDEA  **GURENA**
ASISTENTZI ETA EGOITZA-ZERBITZUAK

ZURE NEURRIRA



**BABESPEKO
APARTAMENTUAK**
600 euro
asistentzia sanitarioa (24 ordu)

**EGONALDIAK
EGOITZEAN**
egunean
gauean
asteburuetan

Unbe txiki bidea 9
LOIU 48180
(Urdaneta ikastetxearen aurrean)

944 530 049
www.gurena.com

Kaixo, ChatGPT! Zer zara?

t: Xabier Díaz / a: www.aidetic.in

"Kaixo! I am an AI language model, so I do not have feelings or physical sensations. I am here to assist you with any information or questions you may have. How can I help you today?⁽¹⁾". Azken egunetan famatu egin den ChatGPT bot-ari euskaraz galdetuz gero, hori da erantzuten duena. Euskarari buruz galdetuta, zeozer ulertzen duela erantzuten digu, baina gaztelaniaz

edo ingelesez hobeto mintzatzen dela; gainera, gehienetan gaztelaniaz erantzuten dio euskaraz egindako galderari.

ChatGPT⁽²⁾ da OpenAI enpresak garatutako adimen artifiziala erabiltzen duen txatbot bat; hau da, elkarrizketa bati jarraitzeko gai den programa informatikoa. Baina kontua haratago doa, beste hainbat gauza egiteko ere gauza da eta. Hasteko, esparru zabal bateko informazioa bildu dezake, ezagutza orokorretik xehetasun

tekniko zehatzetara. Pertsonaia historiko baten biografia idazteko eskatu diezaiokegu, edo fusio energiaren inguruko txostena, funtsezko puntuak azpimarratzen duena. Itzulpenak egiteko ere gai da, eta bildutako informazioari nahi dugun estiloa emateko ere eskatu diezaiokegu. Fusio nuklearraren inguruko poema bat nahi duzu? Eskatu, eta egingo dizu. Antzerki-lantxo bat, Athleticeen eta Errealaren arteko derbiaren ingurukoa? Eginda...

Erantzunak emateko, ChatGPT-k adimen artifiziala erabiltzen du. Lehenengo eta behin, galderak aztertzen ditu eta bildutako datuekin alderatzen ditu haiek ulertzeko. Jarraian, bildutako datuetatik abiatuta, jasotako erantzunen balorazioa kontuan hartuta eta adimen artifizialeko algoritmoak erabiltuta erantzuten du. Bestalde, guk erantzunari buruz egiten dugun balorazioa baliatzen du prozesua hobetzeko.

Arriskuak

Aukerak itzelak dira, baina arriskuak ere bai. New Yorkeko Hizkuntza Sailak, adibidez, programa hau erabiltzea galazaz diete ikasleei⁽³⁾. Ezin dugu ahaztu, emandako datu eta erantzunetatik elikatzen denez, erabiltzaileen eragina izango duela; hau da, erabiltzaile gehienak zuriak, ipar-amerikarrak eta erdi-mailako edo goi-mailako klasekoak badira, hori nabaria izango da erantzunetan.

Froga batzukegin ditut, eta ingelesez eta gaztelaniaz oso ondo moldatzen bada ere, ez saiatu, esaterako, Gabriel Arestiren biografiarekin: ingelesez, euskaraz eta gaztelaniaz galdetu diot, eta ez du behin ere jaioterriarekin asmatu... Lana neuk egin beharko dut, beraz.



(1) "Kaixo! Adimen Artifizialeko hizkuntza-eredua naiz; beraz, ez dut ez sentimendurik ez sentsazio fisikorik. Zuri laguntzeko nago edozein informazio edo galderaren bidez. Nola lagundu diezazuket gaur?"

(2) ChatGPT Wikipedia <https://eu.wikipedia.org/wiki/ChatGPT>

(3) Eskola digitalak sortzen duen lilura eta beldurra, Argia, Mikel Garcia, <https://blogak.argia.eus/mikel-garcia/>

L. LEIZAOLA PLAZA 2 (ZAMUDIO)
946 522 857

OK

OAKLAND

ENGLISH

TABERNA GAZTEI

Eguneko menuak
Ospakizunak

Aretxalde, 141 - 48196 LEZAMA
944554422 - gazteditaberna@gmail.com

ZAMUDIO
Loteria Nazionalea

Leizaola L. plaza, 7
Tel.: 94 452 09 59
Faxa: 94 656 69 95
josuastorkiza@gmail.com

t: Juan Luis Goikoetxea

Behin batean, aspaldian, orain urte asko, oiloak eta oilarra bizi ziren oilategian; oilategi hori oihanean zegoen, basoan. Goizean goiz, eguzkia agertzen hasi zenean, hiru lapur etorri ziren oilategi ondora: katua, txakurra eta lehoia. Elkarri egun on esan ondoren, jarri egin ziren, jesarri. Hirurak ere, gose izan arren, ezin sartu ziren barrura, oilategi horrek alanbrezko hesia zeukan eta.

Orduan, lehoiak ahots sendoz esan zuen:

–Lehenengo katua sartuko da!

Katakumea, tipi-tapa aurreratuz, alanbrea zulatzen hasi zen:

–Min, miau, hau mina!

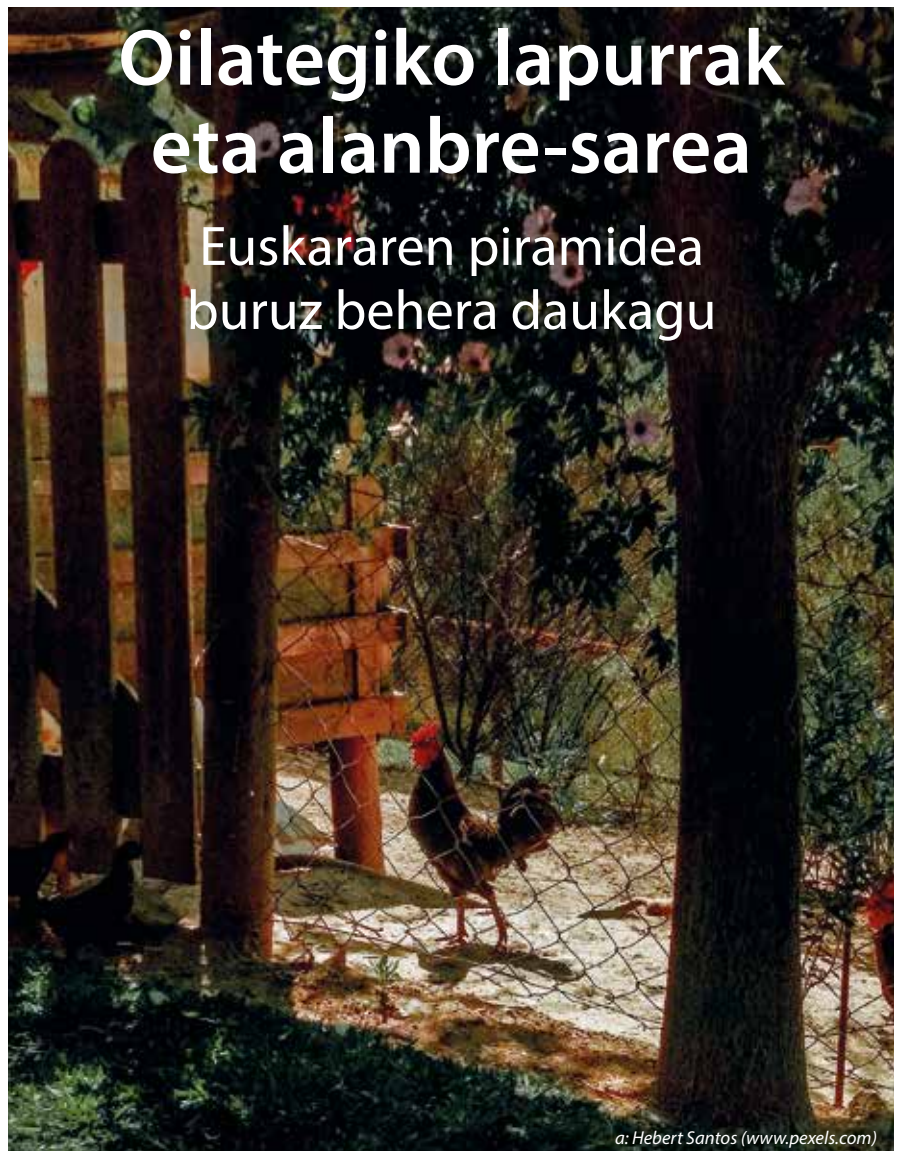
Azkenean, igaro zen barrura, baina, zoritxarrez, larrua minduta. Bigarren, txakurra hasi zen alanbrea zulatzen. Ahal-egin handia eginik, sartu egin zen. Berau ere, ordea, larrua minduta.

Azkenean, lehoia sartu zen oilategira. Alanbreko zuloa egitean, berriz:

–Ai!, oi! lehoi! oihukatu zuen, larrua mindu zitzaion eta.

Une horretan, begira-begira zebilen azeriak, lukiak, ahots goraz berba egin zien katuari, txakurrari eta lehoiari: “Gaizki, oso txarto, jokatu duzue; kokolo galantak zarete hirurok. Hara! Lehenengo txikerra sartu da, katakumea; azkena lehoi handia, eta denok mindu duzue larruazala. Aurretik pasatu bazen lehoia, zulo handia egingo zuenez, txakurrak eta katuak ez zuketen larrurik minduko”. Horrela mintzaturik, tipi-tapa, azeria bera sartu zen oilo lapurretan azala mindu barik.

Alegiatik ikasketa garbia atera dai-teke: bide berriak irekitzera, euskararen norabidea seinalatzera inork ez ditu aurretik bidaltzen umeak, txikiak, aginterik ez dutenak. Horretarako, lehoiak dira nagusi, gidari. Lehoiek behar dute ikasi euskara, eta batzarretan sistematikoki



a: Hebert Santos (www.pexels.com)

erabili: Euskal Gobernuan, Nafarroako Foru Aldundian, Eroskiko bilkuretan, Kutzabankeko batzarretan. Horiei dagokie oilategiko alanbre-sarea irekitzea.

Norbaitek berehala esan lezake ideia hauek ipuina direla, txakur-ametsak, errealitatetik kanpo dauden uste ustelak. Hala ere, haurrak eta eskola-umeak badira etorkizuna, nortzuk dira presentea, zeinek jarriko du euskara piramidearen

gailurrean? Katakumeak txiki dira oilategiko alanbrea zulatzekeo nagusien laguntza barik etxean, kirolean nahiz lagun artean. Txikiak erpinean, handiak oinean direla, euskararen piramidearen buruz behera dago. Irtenbidea, beraz, paradigma aldaketa da. Bestela, zauririk gabe, ezer sufritu barik, oilategira sartuko dena erdal azeria da, erdal lukia, jadanik sartuta ez badago.

 **PELUKERIA
ESTETIKA**
LARRABETZU

Anguleri nº 2 Bajo - 48195 LARRABETZU
Tel. 944 558 144

 **Hartz-klinika
IDOIA ZUBIETA**

Osasun-zentroa & Hartz-estetika
HORTZ-INPLANTEAK - ESTETIKA-ORTODONTZIA

Airelitz doktorea, 11. - 1. esk.
48011 BILBAO
T: 944 416 322

Urbe Plaza, 1
48170 ZAMUDIO
T: 944 521 370

 **TIKA IKUSLAN**

RPS: 184/10

Arbolantxa kalea 5, behea
ZAMUDIO
Tel.: 94 452 28 18

Garbantzauak txorizoarekin eta kalabazarekin



a: Engin Akyurt (www.pexels.com)

Osagaiak (lau pertsonentzat):

- 250 g txorizo
- 500 g garbantzaua (egosiak)
- 4 g kumino ehola
- 120 ml barazki-salda
- 300 ml sagardo
- Ereinotza
- 200 g kalabaza
- Ezkaia
- Perrexila, piperbeltz beltza eta gatza

Prestatzeko era:

Txorizoa xerratan moztuko dugu, eta kalabaza zatitu. Txorizoa zartagin

handi batean edo kazola batean egingo dugu alde bietatik. Sutatik atera, eta paper xurgatzailean ipiniko dugu; zartaginean dagoen koipea kenduko dugu. Garbantzauak, kuminoa eta ereinotza gehituko ditugu, eta ondo eragin. Gorritzen hasten direnean, txorizoa botako dugu, salda eta sagardoa (apur bat gordeko dugu amaierarako). Ondoren, kalabaza eta piperbeltza gehituko ditugu, eta sua beheratu. Egosten 20 minutuan izango dugu, edo salda urritu arte. Ereinotza kendu, eta gordetako sagardoa botako dugu. Perrexilez eta ezkaiz apainduta aterako dugu mahaira.

Txokolate- eta laranja-panacotta

a: Tom Fisk (Pexels)

Osagaiak (4 pertsonentzat):

- 3 laranja
- 250 ml esne
- 250 ml esnegain
- 150 g txokolate
- 2 gelatina-orri
- Banilla
- Azukrea
- Menda

Prestatzeko era:

Ontzi batean esnea, esnegaina eta banilla ipiniko ditugu, eta berotu. Gelatina ur hotzetan jarriko dugu, xukatu, eta ontzira gehituko dugu. Ondo eragingo dugu, harik eta gelatina urtzen den arte. Txokolatea botako dugu eta urtzen denean nahasia edalontzitan ipiniko dugu. Hozkailura sartuko ditugu hoztu daitezzen. Bitartean, laranja zuritu eta zatituko ditugu. Beste ontzi batean ipiniko ditugu, azukrea bota, eta irakiten utziko dugu. Iragazi, eta hozkailura sartuko dugu hozteko. Azkenik, laranja-erredukzioa panacotten gainean zabalduko dugu. Nahi izanez gero, menda erabili dezakegu apaintzeko.

a: JJ Jordan
(www.pexels.com)


**SARRIKOLA
OGITEGIA**

Euskal pastela
Basemiko ogia
Bizkotxoak
Hainbat tarta



Sarrikola, z/g Larrabetzu
Tel.: 94 455 83 37
619 78 58 84

**ZAMUDIO-DERIOKO
LURLANGILEEN ETXEA**

Santi Mami auzoa, 1
Tel.: 94 454 10 06
Faxa: 94 454 12 15
48170 Zamudio (Bizkaia)



**GAMINIZ
JATETXEA**



Tel/Fax: 944 317 025
email: gaminiz@gaminiz.com

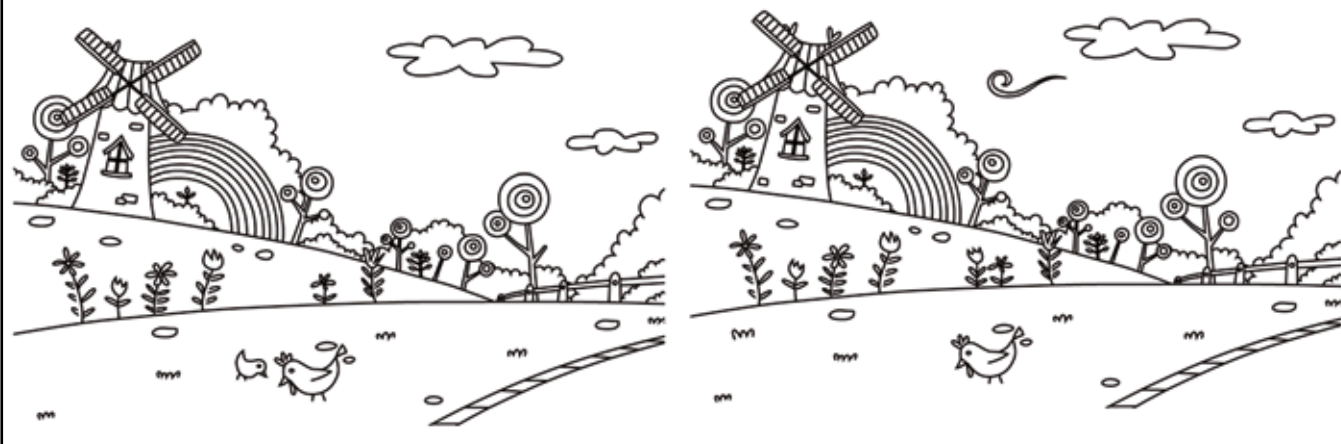
Ibaizabal 212, Parke Teknologikoa
48170 Zamudio · Bizkaia
GPS: 2°51'41" W 43°17'37" N

www.gaminiz.com



Umeen txokoa: zazpi desberdintasunak

Ezetz zazpi desberdintasunak topatu irudi bien artean.
Bukatzen duzunean, irudiak margotu eta moztu ahal dituzu.
a: www.turbulus.com



Gomendioak

LITERATURA: NAGUSIAK

–Krutwig bere mendeurrenean
berrirakurtzen (Nabarralde), hainbat
idazle.

–Suak erreko ez balu (Txalaparata),
Eneko Barberena, Euskal Herrian
literatura beltza sustatzeko V. (H)
ilbeltza bekaren irabazlea.

–Hodeien gaineko aldean (Txalaparta),
Sandra Garayoa eta Bertol Arrieta.

–Berpiztu (Infernuko auspoa), Kepa
Junkera Urraza.

LITERATURA: GAZTEAK

–Gasteiz 1200: Defentsa amaigabea
(Nabarralde), Fernando Sánchez
Aranaz. Ilustratzailea: Aritz Ibarra
Agirrezabal.

–Kukuaren kantua (Elkar), Idoia Garzes
Aldazabal. Ilustratzailea: Mikel Santos
'Belatz'.

–Zer du zeruak gure aurka? (Erein),
Irati Garmendia. Ilustratzailea: Ane
Arzelus.

Sudokua

	7		9	4		2	1
4							
		3		2	6		
2		9	6		3	7	
	6				1		9
3				8			
	4		8				7
			7			6	

2	9	8	4	1	7	5	3	6
7	5	6	2	3	8	9	4	1
3	4	1	6	9	5	2	8	7
9	1	2	8	6	4	7	5	3
6	3	5	1	7	2	4	9	8
8	7	4	3	5	9	6	1	2
4	8	7	9	2	1	3	6	5
5	6	9	7	8	3	1	2	4
1	2	3	5	4	6	8	7	9



Zure taxi,
Teorietan

Zamudio - Derio - Sondika - Lezama - Larrabetzu - Lolu

24h 94 480 09 09

ERRESERBAK:

www.taxisaeropuertobilbao.com

DESKARGATU APP-A



TAXI FEMADE

GORBEIA MERTZERIA



Gorbeia kalea, 7
ZAMUDIO
94 855 90 06

Dantza

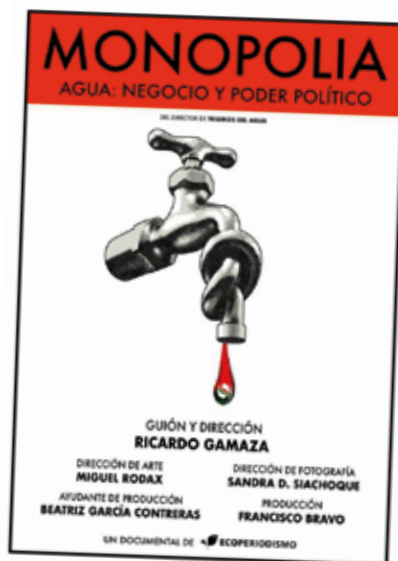
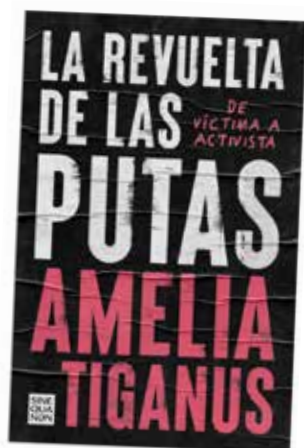
Sondika

- > Dantzaldia, Jubilatuen Etxean. Otsailaren 11n, 18:00etan: Duo Jamaika.

Hitzaldiak

Larrabetzu

- > "Construyendo un mundo sin violencia sexual" hitzaldia eta *La revuelta de las putas* liburua aurkeztea. Otsailaren 21ean, 19:00etan, Zamudiotorren. Zapata Gorriak elkarteak antolatua.



Larrabetzu

- > Nekatuak bakarriketa, Antton Telleriaren eskutik. Otsailaren 3an, 19:00etan, Hori Bai gaztetxean.
- > Zinekluba: Ricardo Gamazak zuzendutako *Monopolia: agua, negocio eta poder político*. Otsailaren 21ean, 19:00etan, udaletxeko batzar-aretoan. Solasaldia Iratxe Arriolarekin.

Irteerak

Zamudio

- > Arabara boilurren bila. Otsailaren 5ean, Zizegorri elkarteak antolatua. Izena emateko azken eguna: otsailak 3 (zizegorri@gmail.com eta 658 746 537).

Musika

Larrabetzu

- > Domekak Hori Bain: Harribitxi. Otsailaren 26an, 18:30ean.

Ospakizunak

Sondika

- > Inauteri jaia. Otsailaren 18an, gaztetxean.
- > Inauteri festa. Otsailaren 23an, ludoteketan.

Zamudio

- > Mozorro jaia. Otsailaren 18an, 19:30ean, Gaztestazioan.
- > Inauterietako tostadak. Otsailaren 25ean, Gaztestazioan.



Larrabetzu

- > Agate deuna. Otsailaren 4an.

Txapelketak

Txorierrri

- > Berdintasunaren aldeko futbol-mahaia. Otsailaren 3an eta 4an, 19:30. Partidak, Sondikako eta Derioko gaztelekuetan eta Zamudioko Gaztestazioan. Informazio gehiago, esandako lekuetan.

Bestelakoak

Larrabetzu

- > Hezkuntza elkargunea. Otsailaren 28an, 18:00etan, Anguleri kultur etxean.

Familia osorako kalitatezko arreta, zure esku

Zaharritu Belduak, Logopedia, Podologia, Kirolmasajia

clínica dental **ZAINDUZ** hartz klinika

Txorierrri etorbidea, 9 - Lortze | Arriaga eraikina | 48160 DERIO
94 454 01 01 | 657 79 54 45
info@dentalezainduz.com | www.dentalezainduz.com

Sondigarbi
GARBITEGIA

ITURRIGANE, 2
635584941

EGUNERO
8:00-22:00

Torrealdia

ZURE FINANTZA-OSASUNERAKO BAKIDE ESTRATEGIKOA

ZERGA, LAN ETA KONTABILITATE AHOKULARITZA

Ekipatu

Burdindegia

Helbidea:

Txorierri Etorbidea, 15, Sondika

🕒 8.30-13.30 ta 15.00-18.00tara

🚗 aparkaleku propioa atean

✉️ tiendasondika@ekipatu.com

☎️ 722 819 774



Ekipatu

Ropa Laboral

Helbidea:

Txorierri Etorbidea, 15, Sondika

🕒 8.30-13.30 ta 15.00-18.00tara

🚗 aparkaleku propioa atean

✉️ tiendasondika@ekipatu.com

☎️ 722 819 774



NEGUKO DEMBORALDIA

KATALOGO ZABALA

INDUSTRIA BASE

Saltzaile Ofiziala
velilla
Ropa Laboral

SCAN ME



Kirol zerbitzuak



**KIROL ETA KULTURA ZERBITZUETAN ADITUAK,
GERTUKOAK ETA ZUZENAK.
ERAKUNDE PRIBATU ETA PUBLIKOETAN
EMATEN DUGU ZERBITZUA.
ZERBITZURIK ONENA!!**

KIROLA GURE LEHENTASUNA, EGIN KIROLARI !



WWW.XAKERKIROLA.EUS